

TIETOHAARUKKA

Tilastotietoa ruokaketjusta

2024

Ruokatieto

LUKIJALLE

Tietohaarukka – Tilastotietoa ruokaketjusta on monipuolinen tilastopaketti, joka kattaa koko suomalaisen ruokaketjun pellolta pöytään.

Tietohaarukka sisältää tilastoja ruokaketjun käytännöistä ja kehityksestä. Nämä tiedot kertovat, miten rakennetaan laadukkaan ja turvallisen suomalaisen ruoan kilpailukykyä, jonka perustana on vankka osaaminen koko ruokaketjussa.

Vuoden 2024 Tietohaarukka tutustuttaa lukijan alkutuotannon kautta elintarviketeollisuuteen, kauppaan ja ammattikeittiöihin, sekä ruokaketjun vastuullisiin toimintatapoihin. Lisäksi Tietohaarukka sisältää tilastoja elintarvikkeiden kulutuksesta sekä hintojen kehityksestä. Tietohaarukan tuoreimmat tiedot ovat pääosin vuodelta 2023. Mukana on myös tietoja aikaisemmilta vuosilta sekä kansainvälisiä vertailulukuja. Tänä vuonna on lisätty taulukko ruokalan työllisyysvaikutuksista maakunnittain. Lisäksi tilastopakettin lopussa nostetaan esille EU:n nimisuojajärjestelmään rekisteröidyt suomalaiset tuotteet.

Tietohaarukka on saatavissa kolmella kielellä (suomi, ruotsi, englanti) sekä painettuna julkaisuna että verkkojulkaisuna osoitteessa ruokatieto.fi/tietohaarukka.

Ruokatieto Yhdistys ry:n missio on vahvistaa kotimaisen ruoan kysyntää, jotta sitä on jatkossakin tarjolla. Tehtävämme on edistää suomalaisen ruokaketjun menestystä ja ruokakulttuuria teemmällä tunnetuksi osaamista ja työtä pellolta pöytään. Ytimessä on suomalaisen ruoan arvostetuin alkuperämerkki Hyvää Suomesta. Yli 350 jäsentä ja merkinhaltijaa edustavat alan toimijoita monipuolisesti.

Julkaisija: Ruokatieto Yhdistys ry

59. vuosikerta

Taitto: ProAgria Keskusten Liitto, graafiset palvelut

Kansikuva: Ruokatieto Yhdistys ry

Paino: PunaMusta Oy, 2024

ISSN 2954–2626 (painettu)

ISSN 2737–1549 (verkkojulkaisu)

SISÄLLYSLUETTELO

YLEISTÄ

Kotitalouksien määrä	4
Suomen väkiluku	4
Suomen asukastiheys	4
Kotitalouksien keskipinta-ala	4
Bruttokansantuote	5
Ruoka-alan työllisyysvaikutukset maakunnittain 2021	6
Tuotannon bruttoarvo ja jalostusarvo toimialoittain 2022	7
Biotalous vuonna 2022e	8
Työtapaturmien määrä	8
Työvoima	9
Ammattitaudit toimialoittain 2020	9
Sademäärä	10
Keskilämpötila	10
Ilmasto kasvukauden aikana	10
Päivän pituus	10

RUOKAKETJU

Maatalouden rakenne

Maatalous- ja puutarhayritysten määrä	11
Maatalous- ja puutarhayritysten omistus	11
Maatalouden työlliset	11
Maatalous- ja puutarhayritysten päätuotantosuunnat	12
Luomutoimijoiden määrä	13
Maatalous- ja puutarhayritysten tulot tuotantosuunnittain	13
Maa- ja puutarhatalouden tuotantokustannukset	14
Maa- ja puutarhatalouden tuotto ja yrittäjätulo	15
Maatalouden kannattavuuskerroin tuotantosuunnittain 2010–2023	16
Tuottajahinnat	17
Maatalousyrittäjien lomitus	18
Maatalousyrittäjien keski-ikä ja lukumäärä	18

Kasvinviljely

Sato	19
Peltoalan käyttö	20
Luomupeltoalan käyttö	21
Luonnonmukaisesti viljelty peltoala ja luomutilat	21

Kotieläintuotanto

Kotieläimet	22
Keskimääräinen eläinluku tiloilla	23
Eläintiheysindeksi	23
Kanalat	23
Navettatyypit tuotosseurantakarjoissa 2023	24
Laiduntaminen ja ulkoilutus tuotosseurantakarjoissa	24
Tuotosseurantakarjan keskituotos ja maidon pitoisuudet 2023	25
Maidon laatu Suomessa 2023	25

Kalatalous

Kalasaaliit	26
Kalatalouden tuotot	27
Kalanviljelylaitokset	27
Kalastajat	27

Tuotanto ja kulutus

Leipävilja ja erikoiskasvit	28
Vihannekset ja hedelmät	29
Kalan kulutus	30
Maitotuotteet ja ravintorasvat	31
Kananmunat	31
Liha	32
Marjat ja sienet	33
Riistasaalet	34
Mehiläisalan lukuja	34

Elintarviketeollisuus

Elintarvikejalostajat toimialoittain	35
Elintarviketeollisuuden T&K-menot	35
Elintarvike- ja juomateollisuuden toimipaikat yritysloon mukaan 2022	36
Elintarviketeollisuuden suurimmat toimialat	37
Elintarviketuonti ja -vienti	38
Elintarvikevienti maittain	40
Elintarvikevienti maittain ja tuoteryhmittäin 2023	41

Päivittäistavarakaupat ja ammattikeittiöt

Myymlöiden lukumäärä myymälätyypin mukaan	42
Päivittäistavaroiden myynti myymälätyypeittäin	43
Päivittäistavaroiden verkkokauppa	43
Elintarvikkeiden päivittäistavarakaupan myynti	44
Luomun markkinaosuus tuoteryhmittäin	44
Luomun käyttötiheys ruokapalveluissa	45
Ravintolayritysten ja toimipaikkojen lukumäärä	45

Elintarvikkeiden kulutus

Kulutusmenot	46
Ravintomenot	46
Kotitalouksien kulutus elintarvikkeisiin ja alkoholittomiin juomiin	47
Elintarvikkeiden kulutus henkeä kohti Suomessa ja EU:ssa	48
Kuluttaja- ja tuottajahintojen kehitys Suomessa 2005–2023	49
Eräiden elintarvikkeiden reaalihintojen kehitys	50
Hintaindeksit 2023	51

VASTUULLISET TOIMINTATAVAT

Ympäristö

Ympäristökorvaus	52
Maatalouden kasvihuonekaasupäästöt	52
Kasvinsuojeluaineiden myyntimäärät	52
Ruokahävikki	53

Eläinten terveys

Otantaan perustuvat eläinsuojelutarkastukset	54
Eläinten hyvinvointikorvausta saavat tilat	54
Eläinten terveydenhuoltotyön toteutuminen sika- ja nautatiloilla	55
Broilerien hyvinvointia kuvaava jalkapohjaindeksi	56
Mikrobilääkkeiden käyttö tuotantoeläimillä	56

Ruokaturva

Elintarvikeomavaraisuus	57
Ruokaturva	57
Tullin tutkimat elintarvikkeet 2023	58
Määräystenvastaisuuden syyt 2023	59
Kasvinsuojeluainejäämien valvonta 2023	59
Eläinlääkejäämien valvonta	59
Oivan mukaiset valvontakäynnit 2023	60
Takaisinvetojen määrä	60
Takaisinvetojen syyt 2023	60
Ruokamyrkytysepidemiat 2023	61
Elintarvikevälitteiset epidemiat välittäjäelintarvikkeen mukaan 2023	61
Suomalaiset nimisuojuotteet	62

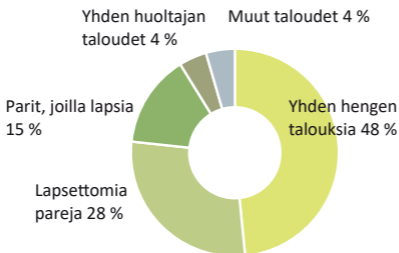
Merkkien selityksiä

e = ennakkotieto .. = puuttuva tieto

YLEISTÄ

KOTITALOUKSIEN MÄÄRÄ

Vuonna 2023 Suomessa oli kotitalouksia yhteensä 2 917 000.

Lähde: Tilastokeskus

Suomen väkiluku oli 5 603 851 henkilöä 31.12.2023.

Suomen asukastiheys oli noin 18,4 henkilöä neliökilometrillä vuonna 2023.

Kotitalouksien keskipaino oli 1,88 henkeä vuonna 2022.

Lähde: Tilastokeskus

BRUTTOKANSANTUOTE

Toimiala, % ¹⁾	2005	2010	2022e	2023e
Maa-, metsä- ja kalatalous	2,6	2,8	2,7	2,8
Maatalous	1,1	0,9	0,7	..
Teollisuus	24,3	19,4	18,0	16,8
Elintarviketeollisuus	1,7	1,6	1,2	1,3
Rakentaminen	6,4	6,5	6,9	6,4
Tukku- ja vähittäiskauppa	9,8	9,4	8,5	8,2
Kuljetus ja varastointi	5,7	5,1	4,1	4,2
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	1,6	1,6	1,6	1,8
Ravitsemistoiminta	1,2	1,3	1,3	..
Informaatio ja viestintä	5,0	5,0	6,1	6,3
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	2,9	2,8	3,4	4,1
Kiinteistöalan toiminta	10,2	11,2	12,5	12,7
Terveys- ja sosiaalipalvelut	8,2	9,3	9,6	10,1

¹⁾ Otos bruttokansantuotteeseen kuuluvista toimialoista.

Bruttoarvonlisäys perushintaan, mrd. €	143,9	164,7	232,7	240,9
Bruttokansantuote markkina- hintaan, mrd. €	164,7	188,1	267,7	274,9

Lähde: Laskettu Tilastokeskus / Kansantalouden tilinpito -luvuista

RUOKA-ALAN TYÖLLISYYSVAIKUTUKSET MAAKUNNITTAIN 2021

	Välitön työllisyys (hlö)	Välillinen työllisyys (hlö)	Välitön %-osuus maakunnan työllisyydestä
Etelä-Pohjanmaa	15 455	907	17,3
Pohjanmaa	11 002	1 056	12,8
Keski-Pohjanmaa	3 820	357	12,5
Ahvenanmaa	2 113	237	12,1
Kanta-Häme	8 326	1 173	10,9
Pohjois-Savo	11 892	1 529	10,9
Satakunta	10 755	1 364	10,8
Päijät-Häme	9 102	1 241	10,7
Pohjois-Karjala	7 041	786	10,6
Etelä-Savo	5 836	571	10,6
Varsinais-Suomi	23 003	3 587	10,2
Etelä-Karjala	5 072	687	9,7
Pohjois-Pohjanmaa	17 064	2 546	9,2
Kymenlaakso	5 923	914	8,3
Keski-Suomi	9 129	1 541	7,9
Pirkanmaa	18 852	3 741	7,8
Lappi	5 991	692	7,5
Uusimaa	65 057	17 230	6,9
Kainuu	2 314	326	6,8
Yhteensä	237 748	40 486	8,9

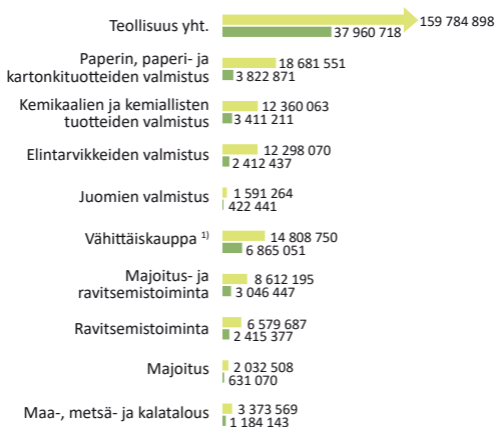
Lähde: Luonnonvarakeskus 2024 / Ruoka-alan taloudellinen ja alueellinen merkitys Suomessa

Välitön työllisyys on ruoka-alan oma työllisyys.

Välillinen työllisyys muodostuu ruoka-alan kotimaisten panosostojen kautta muilla kuin elintarvikealalla.

TUOTANNON BRUTTOARVO JA JALOSTUSARVO TOIMIALOITTAIN 2022

- Bruttoarvo (tuhatta euroa)
- Jalostusarvo (tuhatta euroa)

Lähde: Tilastokeskus (TOL 2008 -luokitus)

¹⁾ Poislukien moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa.

Tuotannon bruttoarvo mittaa toimipaikan tuotantoa. Mukaan lasketaan kaikki tuotantoon liittyvät tuotot, myös valmistus omaan käyttöön sekä yrityksen muille toimipaikoille.

Jalostusarvo mittaa toimipaikan eri tekijöiden tuottamaa arvonlisäystä. Jalostusarvo on tuotannosta saatujen tuottojen ja toiminnasta aiheutuneiden kustannusten erotus.

BIOTALOUS VUONNA 2022e

	Tuotos, milj. €	Arvon- lisäys, milj. €	Työlliset, 1 000 henkilöä	Tavara- vienti, milj. € ¹⁾
Maatalous	5 939	1 785	64	258
Elintarvikeoteollisuus	12 552	2 879	40	1 390
Metsätalous	5 890	4 118	21	84
Puutuoteteollisuus	8 835	2 630	21	3 708
Massa- ja paperiteollisuus	17 378	3 746	18	10 027
Kemianteollisuus	8 549	1 875	6	2 018
Energia	6 038	2 723	6	..
Veden puhdistus ja jakelu	914	526	3	..
Biotalouspalvelut	4 167	1 849	37	..
josta luontomatkailu ja -virkistys	3 969	1 651	37	..
Koko biotalous	88 821	29 364	299	19 170
Koko kansantalous	531 599	233 649	2 747	70 237
Biotalousosuus, %	17	13	11	27

Lähde: Luonnonvarakeskus / Biotalouslaskelmat

¹⁾ Vuodelta 2021.

Biotalousella tarkoitetaan taloutta, joka käyttää uusiutuvia luonnonvaroja ravinnon, energian, tuotteiden ja palvelujen tuottamiseen.

Tuotos, arvonlisäys ja vienti laskettu käypähintaisina.

TYÖTAPATURMIEN MÄÄRÄ

Työtapaturmat ¹⁾ 100 000 alalla työskentelevää kohden	2005	2010	2021	2022
Maatalousyrittäjät	5 962	4 882	4 317	..
Elintarvike- ja juomateollisuuden työntekijät	4 651	4 285	1 321	1 260
Kaikki ammatit ²⁾	2 581	2 103	1 196	969

Lähde: Tilastokeskus, Tapaturmavakuutuskeskus

Työtapaturmasuhde on laskettu työnantajayrityksen toimialan mukaan.

¹⁾ Vähintään 4 päivän työkyvyttömyyteen johtaneet työtapaturmat.

²⁾ Ammattiryhmät, joissa vähintään 10 000 palkansaajaa.

TYÖVOIMA

	2010	2022	2023	2023
	%	%	%	1 000 henkeä
Työlliset toimialoittain				
Maa-, metsä- ja kalatalous sekä kaivostoiminta	5	4	4	96
Maatalous	3	3	2	62
Teollisuus ¹⁾	16	14	13	342
Elintarvike- ja juomateollisuus	1	2	2	40
Rakentaminen	7	7	7	182
Tukku- ja vähittäiskauppa ²⁾	12	11	11	282
Kuljetus ja varastointi	6	5	5	134
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	4	4	4	97
Ravitsemistoiminta	..	3	3	83
Informaatio ja viestintä	4	5	5	139
Koulutus	7	7	7	193
Terveys- ja sosiaalipalvelut	15	16	16	419
Muut palvelutoiminnat ja toimialat	23	26	28	723
Toimiala tuntematon	0,5	0,7	1	20
Työlliset yhteensä				
%	100	100	100	
1 000 henkeä	2 411	2 619	2 628	2 628
Työvoima yhteensä				
1 000 henkeä	2 637	2 809	2 832	2 832
heistä työttömiä, %	8,6	6,8	7,2	7,2

Lähde: Tilastokeskus / Työvoimatutkimus (TOL 2008 -luokitus)

¹⁾ Sisältää sähkö-, kaasun-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuollon.

²⁾ Sisältää moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjauksen.

AMMATTITAUDIT TOIMIALOITTAIN 2020

Ammattitautitapauksia	Kpl	10 000 työllistä kohden
Kasvinviljely, kotieläin- ja riistatalous	129	21,7
Elintarvikkeiden valmistus	19	5,9
Juomien valmistus	0	0
Ravitsemistoiminta	30	4,3
Vähittäiskauppa ¹⁾	19	1,4

Lähde: Työterveyslaitos / Työperäisten sairauksien rekisteri

¹⁾ Poislukien moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa.

SADEMÄÄRÄ, mm ¹⁾

	Turku		Seinäjoki		Oulu	
	1991–2020	2023	1991–2020	2023	1991–2020	2023
kevät	101	105	96	105	103	108
kesä	197	202	208	286	202	229
syksy	200	226	157	199	166	192
talvi	164	152	104	109	121	125

Lähde: Ilmatieteen laitos

¹⁾ Arvot ovat keskiarvoja maa-alueilta.

KESKILÄMPÖTILA, °C ¹⁾

	Turku		Seinäjoki		Oulu	
	1991–2020	2023	1991–2020	2023	1991–2020	2023
kevät	4,3	4,3	3	2,8	1,2	0,3
kesä	16,2	16,7	14,8	15,6	14,5	15,3
syksy	6,8	6,8	4,3	3,5	2,8	1,7
talvi	-2,6	-1,4	-5,5	-3,9	-8,3	-6

Lähde: Ilmatieteen laitos

¹⁾ Arvot ovat keskiarvoja maa-alueilta.

ILMASTO KASVUKAUDEN AIKANA ¹⁾

	Tehoisa lämpösumma, °C vrk		Sademäärä, mm	
	1991–2020, keskiarvo	2023	1991–2020, keskiarvo	2023
Turku	1 506	1 635	350	373
Seinäjoki	1 221	1 397	436	324
Oulu	1 124	1 297	357	303

Lähde: Ilmatieteen laitos

¹⁾ Arvot ovat keskiarvoja maa-alueilta.

PÄIVÄN PITUUS, tuntia

	kevät	kesä	syksy	talvi
Turku	14,6	17,5	10,1	7,2
Seinäjoki	15,0	18,3	9,9	6,6
Oulu	15,4	19,3	9,6	5,8

Lähde: Ilmatieteen laitos

MAATALOUS- JA PUUTARHAYRITYSTEN MÄÄRÄ

Tilakoko, pelto ha	2005 Kpl	2022 ¹⁾ Kpl	2023 ¹⁾ Kpl	% tiloista
0–5	5 228	1 182	1 319	3
5–10	8 765	5 974	5 843	14
10–15	8 481	4 551	4 289	10
15–25	13 989	6 972	6 562	16
25–50	19 660	9 872	9 443	22
50–75	7 549	5 469	5 226	12
75–100	3 116	3 334	3 244	8
100–150	1 990	3 387	3 406	8
150–	739	2 799	2 939	7
Yhteensä	69 517	43 540	42 271	100
Muutos määrässä ed. vuodesta	..	-2,6 %	-2,9 %	

Lähde: Luonnonvarakeskus / Maataloustilastot

¹⁾ Maatalous- ja puutarhayrityksen määritelmää on muutettu.
Vuoden 2005 luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia.

MAATALOUS- JA PUUTARHAYRITYSTEN OMISTUS

Omistajaryhmä	2005 Kpl	2022 ¹⁾ Kpl	2023 ¹⁾ Kpl	% tiloista
Yksityishenkilöt	61 477	37 082	35 865	85
Perikunnat ja maatalousyhtymät	7 297	4 828	4 728	11
Valtio, kunnat ym. yhteisöt	743	1 630	1 678	4
Yhteensä	69 517	43 540	42 271	100

Lähde: Luonnonvarakeskus / Maataloustilastot

¹⁾ Maatalous- ja puutarhayrityksen määritelmää on muutettu.
Vuoden 2005 luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia.

MAATALOUDEN TYÖLLISET

Työlliset, 1 000 henkeä	2009	2022	2023
Yrittäjät ja yrittäjäperheenjäsenet	70	51	49
heistä naisia	23	13	13
Palkansaajat	18	17	13
heistä naisia	9	8	6
Yhteensä	88	68	62

Lähde: Tilastokeskus / Työvoimatutkimus

**MAATALOUS- JA PUUTARHAYRITYSTEN
PÄÄTUOTANTOSUUNNAT**

Yritysten lkm	2010	2015	2022	2023	%
Lypsykarjatalous	10 205	7 729	4 584	4 226	10
Naudanlihan tuotanto	3 080	3 038	2 654	2 538	6
Muu nautakarjatalous ¹⁾	1 270	656	310	278	1
Sikatalous	1 355	787	425	378	1
Siipikarjatalous	375	454	402	369	1
Muu laidunkarja ²⁾	3 544	2 683	762	713	2
Viljanviljely	20 927	17 732	13 634	13 645	32
Muu kasvinviljely	13 092	13 488	17 311	16 841	40
Kasvihuonetuotanto	1 371	884	642	593	1
Avomaan puutarha- tuotanto	1 696	1 471	1 327	1 269	3
Sekamuotoinen tuotanto	2 568	2 078	1 489	1 421	3
Yhteensä	59 483	51 000	43 540	42 271	100

Lähde: Luonnonvarakeskus / Maataloustilastot

¹⁾ Yhdistetty lypsykarja ja naudanlihan tuotanto.²⁾ Sisältää lammis-, vuohi- ja hevostalouden vuoteen 2015 saakka.
Vuosista 2022 ja 2023 vain lammis- ja vuohitalouden.

LUOMUTOIMIJOIDEN MÄÄRÄ

	2008	2011	2022	2023
Luomualkutuotanto ¹⁾	3 758	3 975	4 818	4 140
josta luomueläintiloja	511	643	1 145	1 039
Luomuelintarviketoimijat	401	487	765 ²⁾	681 ²⁾
Luomurehutoimijat	16	33	41	41
Luomusiemenpakkaamot	..	31	34	33
Yhteensä	4 175	4 526	5 658	4 895
Luomualkutuottajat EU-27	..	253 215 ³⁾	426 227	..

Lähde: Ruokavirasto, Eurostat

¹⁾ Maatilojen lisäksi mukana myös kasvihuone-, sienimö- ja mehiläistoimijat.²⁾ Luvussa mukana alihankintatoimijat.³⁾ Vuoden 2013 luku.MAATALOUS- JA PUUTARHAYRITYSTEN TULOT
TUOTANTOSUUNNITTAIN

	Valtionveronalaiset tulot puoliset yhteensä			Maatilatalouden tulot puoliset yhteensä		
	2000 €	2021 €	2022 €	2000 €	2021 €	2022 €
Lypsykarja- talous	31 746	69 609	76 359	24 812	52 912	58 865
Liha- ym. naudat	30 129	79 155	72 923	15 878	37 855	41 245
Sikatalous	41 644	84 194	90 968	28 421	51 879	57 961
Siipikarja- talous	45 752	133 134	102 626	28 624	61 259	68 089
Lampaat, vuo- het, hevoset	29 434	60 121	62 916	3 704	14 220	14 895
Viljanviljely	38 623	77 712	82 216	10999	20 846	23 997
Muu kasvin- tuotanto	35 760	68 638	69 935	11 695	19 084	21 025
Muu tuotanto	28 901	76 033	69 169	6 524	18 089	18 896
Keskimäärin	35 235	72 495	78 389	16 324	34 518	38 122

Lähde: Tilastokeskus / Maa- ja metsätalousyritysten taloustilasto

MAA- JA PUUTARHATALOUDEN TUOTANTOKUSTANNUKSET

	2002	2010	2021	2022
	Milj. €	Milj. €	Milj. €	Milj. €
Tarvikekustannukset	1 572	1 785	2 234	2 714
Lannoitteet ja kalkitus	194	212	237	296
Muut kasvinviljely- kustannukset	256	337	472	545
Polttoaineet	176	256	289	407
Sähkö	117	204	213	247
Ostorehukustannukset	516	433	617	769
Kotieläinkustannukset	313	344	406	451
Tilakäyttökustannus ¹⁾	368	368	492	660
Konekustannukset	844	1 037	1 143	1 245
Konepoistot	502	594	574	672
Muut konekustannukset	342	443	569	573
Rakennuskustannukset	316	373	407	394
Rakennuspoistot	256	309	321	331
Muut rakennus- kustannukset	60	65	87	63
Muut kustannukset yhteensä	693	861	1 043	1 034
Vakuutukset	241	288	298	288
Kiinteät vuokrat	102	148	197	194
Muut poistot	45	45	51	61
Muut kustannukset	305	379	498	491
Työkustannukset	1 835	1 610	1 320	1 388
Maksetut palkat	166	211	368	467
Palkkavaatimus	1 669	1 399	952	920
Korkokustannukset	597	845	565	564
Korkokulut	127	114	109	106
Oman pääoman korkovaatimus	470	732	455	458
Kustannukset yhteensä	6 226	6 880	7 205	7 999

Lähde: Luonnonvarakeskus Taloustohtori / Maatalouden kokonaislaskenta

¹⁾ Omalla tilalla tuotettujen ja käytettyjen rehujen ja kasvinsiementen kustannukset.

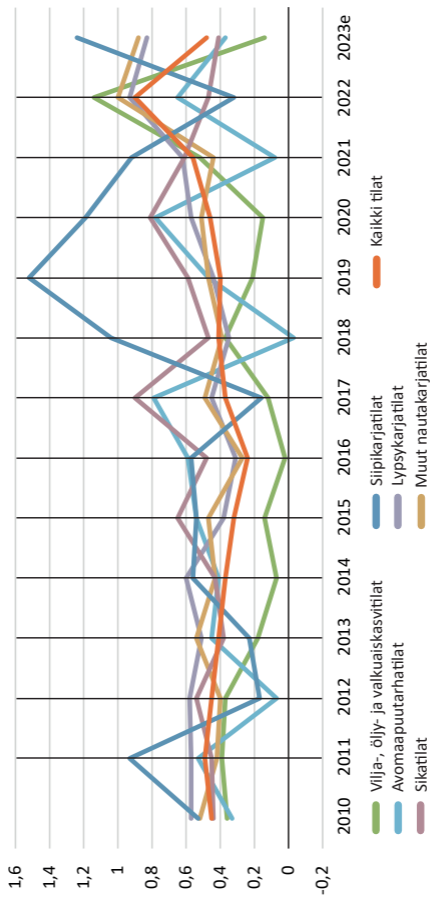
MAA- JA PUUTARHATALOUDEN TUOTTO JA YRITTÄJÄTULO

Tuottoerä	2002	2010	2021	2022
	Milj. €	Milj. €	Milj. €	Milj. €
Kasvinviljelytuotto	814	1 075	1 323	1 833
Ruis ja vehnä	86	150	216	306
Ohra	158	234	298	375
Kaura ja muut viljat	148	148	249	357
Öljykasvit	20	65	36	69
Nurmirehut	239	286	379	501
Peruna ja sokerijuurikas	140	165	85	140
Palkokasvit ja muut kasvit	23	26	59	84
Kotieläintuotto	1 808	1 728	1 971	2 300
Nautakarja	1 243	1 211	1 308	1 492
Sika	348	361	318	358
Siipikarja	212	131	311	412
Lammas-, vuohi- ja hevostuotto	5	25	33	38
Kasvihuone- ja avomaatuotto	464	574	984	1 273
Rahoitustuotto	17	15	20	19
Muu tuotto	155	274	235	268
Tuet yhteensä	1 846	2 012	1 905	2 046
Tuotto yhteensä	5 104	5 678	6 438	7 739
Yrittäjätulo	..	932	644	1 118

Lähde: Luonnonvarakeskus Taloustohtori / Maatalouden kokonaislaskenta

Laskennassa mukana myös omalla tilalla tuotettujen ja käytettyjen rehujen ja siementen arvo.

MAATALOUDEN KANNATTAVUUSKERROIN TUOTANTOSUUNNITTAIN 2010–2023e

Lähde: Luonnonvarakeskus Taloustohtori / Maa- ja puutarhatalous

TUOTTAJAHINNAT

		2005	2022	2023	Muutos 22/23 %
Maito	snt/litra				
normimaidon hinta ¹⁾		31,5	46,9	52,0	11
meijerin jälkitili		2,2	1,7	0,5	-67
Liha	€/kg				
naudanliha		2,1	3,8	4,2	9
luomunauta		..	4,1	4,4	6
sianliha		1,3	2,0	2,2	9
broilerinliha		1,1	1,7	1,8	9
karitsanliha		2,6	5,3	5,7	9
luomukaritsa		..	5,6
Kananmunat	€/kg	0,6	1,4	1,5	9
luomumunat		1,8	2,6	2,5	-3
Vilja ja kasvikset					
leipävehnä ²⁾	€/tonni	106	333	258	-22
ruis ²⁾	€/tonni	118	293	291	-1
kaura ²⁾	€/tonni	87	310	226	-27
rehuohra ²⁾	€/tonni	100	308	226	-27
mallasohra ²⁾	€/tonni	115	351	300	-15
rypsi ja rapsi ²⁾	€/tonni	200	644	519	-19
ruokaperuna ³⁾	€/100 kg	..	20,5	21,6	5
kurkku ⁴⁾	€/kg	0,99	2,1	1,9	-11
tomaatti ⁴⁾	€/kg	1,16	3,2
omena ⁴⁾	€/kg	0,87	1,7	1,65	-5

Lähde: Luonnonvarakeskus / Maataloustilastot, Kauppapuutarhaliitto, Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto

¹⁾ Perushinta I-luokan maidolle, joka sisältää 4,3 % rasvaa ja 3,3 % valkuaista. Ei sisällä laatuosaa, muita lisiä, tuotantotukea eikä jälkitiliä.

²⁾ Viljelijöille maksettu perushinta sisältäen kuljetuksen ensimmäiseen vastaanottopisteeseen.

³⁾ Viljelijöille maksettu hinta 100 nettokiloa kohden pakkaamolle toimitettuna. Ei sisällä varhaisperunaa.

⁴⁾ Eri tavoin pakattujen ja pakkaamattomien I-luokan kotimaisten kasvien hinnat toimitettuna pakkaamolta tukkuliikkeen laituriin.

MAATALOUSYRITTÄJIEN LOMITUS

Maatalousyrittäjät, lkm	2000	2005	2022	2023
MYEL ¹⁾ -vakuutetut maatalousyrittäjät	105 993	90 007	50 248	48 859
Vuosiloman käyttäjät ²⁾	45 254	34 719	12 467	11 595
Sijaisavun käyttäjät	14 934	14 624	4 108	3 560
Tuetun maksullisen lomituksen käyttäjät	10 995	13 521	6 137	5 751
Täysin maksullisen lomituksen käyttäjät	643	314	150	181

Lähde: Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela

¹⁾ Viljelijöiden, metsätalallisten, kalastajien ja poronhoitajien sekä heidän perheenjäsentensä työeläkevakuutus.

²⁾ Vuosiloman saamiseksi maatalousyrittäjällä tulee olla kotieläimiä vähintään neljä kotieläinyksikköä ja hänen tulee olla päätoiminen maatalousyrittäjä.

MAATALOUSYRITTÄJIEN KESKI-IKÄ JA LUKUMÄÄRÄ

	2005		2022		2023	
	keski-ikä	lkm	keski-ikä	lkm	keski-ikä	lkm
Maatalousyrittäjät	48	90 000	50	50 000	50	49 000
Aloittavat yrittäjät	30	760 ¹⁾	36	1 100	38	1 200
Eläkkeelle siirtyvät ²⁾	61	3 900	63	2 500	64	2 000

Lähde: Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela / Tilasto perustuu MYEL-vakuutettujen maatalousyrittäjien tietoihin

¹⁾ Luopumistukijärjestelmässä jatkajina aloittavat yrittäjät.

²⁾ Tarkastelussa on huomioitu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeelle siirtyvät.

SATO

	2005	2022	2023
Vehnä			
ala 1 000 ha	215	220	229
kokonaissato milj. kg	801	833	740
sato kg/ha	3 730	3 790	3 230
Ruis			
ala 1 000 ha	14	19	26
kokonaissato milj. kg	32	64	91
sato kg/ha	2 290	3 380	3 530
Ohra			
ala 1 000 ha	594	369	341
kokonaissato milj. kg	2 103	1 411	1 066
sato kg/ha	3 540	3 820	3 130
Kaura			
ala 1 000 ha	345	321	291
kokonaissato milj. kg	1 073	1 174	1 008
sato kg/ha	3 110	3 660	3 460
Sokerijuurikas			
ala 1 000 ha	31	9	11
kokonaissato milj. kg	1 181	380	421
sato kg/ha	37 870	43 110	38 510
Rypsi ja rapsi			
ala 1 000 ha	77	41	31
kokonaissato milj. kg	106	56	41
sato kg/ha	1 380	1 370	1 310
Herne			
ala 1 000 ha	4	31	34
kokonaissato milj. kg	8	91	87
sato kg/ha	93	2 990	2 540
Härkäpapu			
ala 1 000 ha	9 ¹⁾	10	6
kokonaissato milj. kg	16 ¹⁾	19	14
sato kg/ha	1 720 ¹⁾	1 900	2 220
Peruna			
ala 1 000 ha	29	19	17
kokonaissato milj. kg	743	533	498
sato kg/ha	25 700	27 980	30 150
Porkkana, milj. kg	67	76	64
Kumina, milj. kg	9 ¹⁾	8	5
Kasvihuonekurkku, milj. kg	32	50	50
Ruukkuvihannekset, milj. kpl	64	96	91

Lähde: Luonnonvarakeskus / Satotilasto ja Puutarhatilastot

¹⁾ Vuoden 2010 tieto.

PELTOALAN KÄYTTÖ

Ala, 1 000 ha	2005	2015	2022 ¹⁾	2023
Nurmikasvit	620	653	796	786
Vilja yht.	1 188	1 138	1 062	1 054
Vehnä	215	249	230	245
Ruis	14	32	20	27
Ohra	595	513	533	406
Kaura	346	307	336	323
Seosvilja	16	36	43	43
Muut viljat	1,1	1,1	3,6	8,4
Rypsi ja rapsi	77	57	43	39
Sokerijuurikas	31	13	8,8	12
Herne	3,8	12	34	44
Härkäpapu	..	13	11	9,2
Peruna	29	22	20	19
Muut viljelykasvit	49	179	175	178
Kasvihuoneviljely	..	0,4	0,4	0,4
Viljelty ala yht.	1 993	1 970	2 033	2 019
Kesanto	241	271	207	225
Viljelty ala ja kesanto yht.	2 235	2 241	2 241	2 244

Lähde: Luonnonvarakeskus / Maataloustilastot

¹⁾ Sisältää vain taloudellisen kynnyksarvon (SO 2 000 euroa) ylittävät yritykset.

Ala, ha/tila	2005	2015	2022	2023
Maatalous- ja puutarhayritysten keskipeltoala	33	45	52	54

Lähde: Luonnonvarakeskus / Maataloustilastot

LUOMUPELTOALAN KÄYTTÖ

Luomuhyväksytty ala, 1 000 ha	2005	2015	2022	2023
Nurmikasvit	60,20	114,05	184,68	171,13
Vilja yht.	46,36	50,64	86,86	80,27
Vehnä	6,63	5,66	9,41	8,19
Ruis	4,59	5,41	4,85	5,50
Ohra	6,76	5,20	8,90	9,50
Kaura	23,13	24,24	47,36	44,11
Seosvilja	4,64	9,91	14,69	10,90
Herne	1,29	2,70	5,31	6,57
Tattari	0,19	0,43	0,42	0,64
Härkäpapu	..	2,81	2,89	2,07
Kumina	0,36	0,15	0,27	0,42
Pellava	0,28	0,15	0,05	0,13
Rypsi	2,42	2,59	4,96	5,63
Peruna	0,44	0,54	0,66	0,65
Avomaan vihannekset	0,21	0,24	1,13	0,50
Kasvihuonevihannekset	0,009	0,008	0,008	0,007
Lehtiyrtit	0,02	0,01	0,10	0,13
Marjat ja hedelmät	0,80	0,65	0,92	1,00
Kesanto	19,18	3,93	5,52	4,83
Yhteensä	135,22	191,46	307,89	287,25

Lähde: Ruokavirasto

LUONNONMUKAISESTI VILJELTY PELTOALA JA LUOMUTILAT

Ala, 1 000 ha	2005	2015	2022	2023
Luomuhyväksytty ala	135,2	191,5	307,9	287,3
Siirtymävaiheessa	12,4	33,2	31,6	24,2
Kokonaisluomuala	147,6	224,6	339,5	311,5
Luomualan osuus kokonaisviljelyalasta, %	6,7	10,0	15,0	13,9
Luomutilan koko, ha/tila	34,0	52,8	69,9	75,0
Luomutiloja, kpl	4 296	4 251	4 857	4 153
Kokonaisluomuala EU-27, 1 000 ha	6 476	10 610	16 898	..
Luomualan osuus kokonaisviljelyalasta EU-27, %	3,6	6,6	10,5	..

Lähde: Ruokavirasto, Eurostat

KOTIELÄIMET

Kotieläimet, 1 000 kpl	2005	2022	2023
Hevoset	64	72	72
Naudat	959	834	821
Lypsylehmät	319	248	242
Emolehmät	35	65	65
Lampaat ¹⁾	87	132	122
Uuhet	52	68	63
Muut lampaat	35	64	59
Siat ²⁾	1 401	1 061	988
Emakot	177	75	70
Lihasiat	460	477	451
Porsaat	451	493	451
Siipikarja ³⁾	10 538	14 356	14 278
Kanat	3 128	3 866	4 056
Broilerit	5 472	8 901	8 717
Kalkkunat	495	283	272
Vuohet	7	6	6
Eloporot ⁴⁾	207	178	174

Lähde: Luonnonvarakeskus / Maataloustilastot, Hevosalan osaamiskeskus Hippolis, Paliskuntain yhdistys

¹⁾ Vuodesta 2015 lähtien lammasluvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin nähden.

²⁾ Sikojen luokittelu muuttunut 2015 alkaen. Ainoastaan luokka 'Sikoja' on vertailukelpoinen aiempiin vuosiin nähden.

³⁾ Vuodesta 2016 lähtien siipikarjaluvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin nähden.

⁴⁾ Elämään jätetyt vuotta vanhemmat lukuporot ja vasat.

KESKIMÄÄRÄINEN ELÄINLUKU TILOILLA

Keskieläinluku, kpl/tila ¹⁾	2005	2015	2022	2023
Siat	454	929	1 329	1 428
Naudat	45	74	102	106
Siipikarja	5 474	10 587	30 223	32 084
Lampaat	51	114	109	105

Lähde: Laskettu Luonnonvarakeskus / Kotieläinten lukumäärä -luvuista

¹⁾ Ennen vuotta 2022 olevat luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia.

ELÄINTIHEYSINDEKSI

Eläintiheysindeksi ¹⁾	2010	2016	2020
Suomi	0,47	0,49	0,42
EU-27	0,75	0,77	0,75

Lähde: Eurostat

¹⁾ Eläinyksikköä peltohehtaaria kohden.

KANALAT

Kanalatyyppi	2010	2022	2023
	% kananmunatuotannosta		
Virikehäkki	89	28	21
Lattia	9	61	69
Ulko ¹⁾	..	4	3
Luomu	2	7	7

Lähde: Suomen Siipikarjaliitto ry

¹⁾ Ennen vuotta 2018 ulkotuotanto tilastoitiin osaksi lattiatuotantoa.

NAVETTATYYPIT TUOTOSSEURANTAKARJOISSA ¹⁾ 2023

	Navetoita	%	Lehmiä	%	Keskilehmä- luku, kpl/tila
Parsinavetta	1 504	49	45 507	25	30
Pihatto	1 548	51	135 103	75	87
Yhteensä	3 052	100	180 610	100	60

Lähde: ProAgria

¹⁾ Tiedossa ei ole mukana kaikki tuotosseurantakarjat.

Parsinavetta: Lehmä on kytketty päästään kiinni parteen, jossa se syö ja lepää, ja jossa se myös lypsetään.

Pihatto: Lehmät ovat irti rakennuksessa, jossa niille on erillinen ruokinta- ja lepoalue. Lehmät lypsetään joko lypsyasemalla tai robotti lypsää ne.

LAIDUNTAMINEN JA ULKOILUTUS TUOTOSSEURANTAKARJOISSA

Karjoja	2010		2023	
	Kpl	%	Kpl	%
Kesällä laidun, talvella ulkoilu	455	8	344	11
Kesällä laidun, talvella sisällä	3 895	68	1 743	55
Kesällä tarhassa, talvella ulkoilu	103	2	86	3
Kesällä tarhassa, talvella sisällä	347	6	177	5
Kesällä ja talvella sisällä	946	17	833	26
Yhteensä	5 746	100	3 183	100

Lähde: ProAgria

TUOTOSSEURANTAKARJAN KESKITUOTOS JA
MAIDON PITOISUUDET 2023

Rotu	Lehmiä, kpl	Keskituotos/ lehmä		Maidon pitoisuudet		Solut ²⁾
		kg	EKM ¹⁾	Rasva %	Valku- ainen%	
Ayrshire	57 182	9 291	10 169	4,6	3,7	191
Holstein	94 172	10 767	11 361	4,3	3,6	180
Jersey	1 144	8 017	9 630	5,2	3,9	196
Suomenkarja						
Itäsuomen- karja	142	4 543	4 799	4,3	3,4	171
Länsisuo- menkarja	763	7 091	7 541	4,4	3,5	218
Pohjoissuo- menkarja	271	5 730	6 048	4,4	3,4	176
Muu	1 128	9 881	10 488	4,3	3,6	179
Kaikki	154 802	10 162	10 867	4,4	3,6	184

Lähde: ProAgria

¹⁾ Energiakorjattu maitotuotos (maidon rasva-, valkuais- ja laktoosipitoisuudet huomioidaan).

²⁾ Maidon solupitoisuuden geometrinen keskiarvo 1 000 kpl/ml.

Vuonna 2023 meijereihin toimitetusta maidosta 97,2 % oli E-luokassa. Suomessa E-luokan maidossa tulee olla alhaiset solu- ja bakteeripitoisuudet eikä siinä saa esiintyä mikrobilääke- tai muita vierasainejäämiä. Suomessa mikrobilääkelöydökset maidosta ovat yksittäistapauksia. Suomalainen lehmän raakamaito on kansainvälisesti vertailtunakin hyvänlaatuista.

Lähde: Maitohygienialiitto ry

KALASAALIIT

Kalasaaliit, 1 000 kg	Kaupallinen kalastus		Vapaa-ajan kalastus	
	Meri	Sisävesi	Meri	Sisävesi
Silakka				
2005	66 457	..	520	..
2015	131 444	..	271	..
2022	68 176	..	403	..
Muikku ¹⁾				
2005	151	2 533	26	1 890
2015	200	2 805	36	1 079
2022	514	2 383	31	926
Siika				
2005	765	208	357	1 573
2015	570	101	339	718
2022	303	124	545	1 369
Lohi				
2005	461	8	103	231
2015	192	1	62	308
2022	153	4	57	180
Kirjolohi				
2005	17	..	43	559
2015	2	..	15	359
2022	2	..	5	490
Ahven				
2005	860	498	2 556	9 190
2015	726	308	1 786	6 582
2022	976	201	1 920	7 943
Kuha				
2005	440	99	383	1 883
2015	295	444	366	2 981
2022	177	758	335	3 984

Lähde: Luonnonvarakeskus / Kala- ja riistatilastot

¹⁾ Muikun kulutus on tilastoitu fileepainona vuodesta 2019 alkaen, sitä ennen perattuna painona.

KALATALOUDEN TUOTOT

	2008	2013	2021	2022
	Milj. €	Milj. €	Milj. €	Milj. €
Kaupallinen kalastus merellä	29	45	39	38
Kaupallinen kalastus sisävesillä	13	14
Vesiviljely	51	65	83	101
Kalanjalostus ¹⁾	160	358	426	438
Kalatukkukauppa ¹⁾	222	282	220	291
Kalan vähittäiskauppa ¹⁾	117	169	56	61

Lähde: Luonnonvarakeskus / Kala- ja riistatilastot

¹⁾ Mukana yritykset, joiden liikevaihto ylitti n. 10 000 € / vuosi.

KALANVILJELYLAITOKSET

Kpl	2005	2010	2021	2022
Meri, yhteensä¹⁾	154	128	118	111
Ruokakalalaitokset	149	116	98	89
Poikaslaitokset	11	15	29	28
Luonnonravintolammikkoviljelijät	0	0	0	0
Sisävesi, yhteensä¹⁾	394	357	245	234
Ruokakalalaitokset	69	62	49	47
Poikaslaitokset	91	80	75	80
Luonnonravintolammikkoviljelijät	286	213	142	129
Yhteensä¹⁾	548	485	363	345
Ruokakalalaitokset	218	178	147	136
Poikaslaitokset	102	95	104	108
Luonnonravintolammikkoviljelijät	286	213	142	129

Lähde: Luonnonvarakeskus / Kala- ja riistatilastot

¹⁾ Osalla laitoksia on useita tuotantosuntuja.

KALASTAJAT

	1998	2008	2021	2022
Sisävesien rekisteröidyt kaupalliset kalastajat	1 839	1 637
Ryhmä 1	353	336
Ryhmä 2	1 486	1 301
Aktiiviset ryhmä 1			314	312
Aktiiviset ryhmä 2			980	855
Merialueen rekisteröidyt kaupalliset kalastajat	2 948	2 079	2 357	2 136
Ryhmä 1	1 071	667	420	387
Ryhmä 2	1 877	1 412	1 937	1 749
Vapaa-ajankalastajat	2 057 000	1 780 000	147 500 ¹⁾	1 792 000

Lähde: Luonnonvarakeskus / Kala- ja riistatilastot

¹⁾ Vuoden 2020 tieto.

Ryhmä 1: 1997–2015: Vähintään 30 % tuloista kalastuksesta. 2016–: Kalastustoiminnan liikevaihdon ka. 3 ed. tilikauden osalta > 10 000 €.

Ryhmä 2: Kaikki muut rekisteröidyt kaupalliset kalastajat.

LEIPÄVILJA JA ERIKOISKASVIT

	2007	2022	2023e
Vehnä			
Sato, milj. kg	797	833	740
josta luomua, %	1	3	2
sadosta myllykelpoista, % ¹⁾	51	49	29
Tuonti, milj. kg	159	335	241
Vienti, milj. kg	130	85	85
Kulutus ravinnoksi, milj. kg ²⁾	338	271	273
Vuosittainen kulutus, kg/hlö	49	49	49
Ruis			
Sato, milj. kg	87	64	91
josta luomua, %	10	15	12
sadosta myllykelpoista, % ³⁾	84	92	51
Tuonti, milj. kg	52	12	8
Vienti, milj. kg	21	9	4
Kulutus ravinnoksi, milj. kg ²⁾	90	75	60
Vuosittainen kulutus, kg/hlö	15	13	13
Kaura			
Sato, milj. kg	1 222	1 174	1 008
josta luomua, %	3	9	9
sadosta myllykelpoista, % ³⁾	31	20	10
Tuonti, milj. kg	0,4	15	1
Vienti, milj. kg	283	283	350
Kulutus ravinnoksi, milj. kg ²⁾	40	60	54
Vuosittainen kulutus, kg/hlö	4	11	10
Rypsi ja rapsi			
Sato, milj. kg	114	56	41
josta luomua, %	1	5	8
Vienti, milj. kg	..	0,1	0,1
Tuonti, milj. kg	131	101	121
Kotimainen käyttö yhteensä, milj. kg	245	157	162

Lähde: Luonnonvarakeskus / Ravintotase ja Satotilasto

¹⁾ Hehtolitrapaino ≥ 78 kg, sakoluku ≥ 180 , valkuainen ($N*5,7$) $\geq 12,5$ %.

²⁾ Kulutus jauhopainoisena jauhatusmääränä.

³⁾ Sakoluku ruis ≥ 120 , hehtolitrapaino ruis ≥ 71 kg, kaura ≥ 58 kg.

VIHANNEKSET JA HEDELMÄT

milj. kg	2007	2022	2023e
Peruna			
tuotanto	702	533	498
josta luomua, %	1	2	2
vienti	10	23	9
tuonti	10	11	8
kotimainen käyttö yhteensä	662	507	503
Tomaatti			
tuotanto	38	34	31
josta luomua, %	..	3	1
vienti	0,2	0,4	0,2
tuonti	22	24	23
kotimainen käyttö yhteensä	60	58	54
Sipulit			
tuotanto	..	30	32
josta luomua, %	..	2	1
vienti	0,1	0,4	0,3
tuonti	9	29	14
Herne			
tuotanto	11	91	87
josta luomua, %	11	9	11
vienti	1	1	5
tuonti	4	14	10
kotimainen käyttö yhteensä	14	104	92
Sitrushedelmät			
vienti	0,3	0,5	0,5
tuonti	73	66	62
kotimainen käyttö yhteensä	73	66	62
Omena			
tuotanto	..	7	8
josta luomua, %	..	1	1
vienti	0,1	0,1	0,2
tuonti	55	29	31
Marjat			
tuotanto	12	20	17
josta luomua, %	2	3	3
vienti	10	16	10
tuonti	19	32	26

Lähde: Luonnonvarakeskus / Puutarhatilastot, Satotilasto ja Ravintotase, Tulli

KALAN KULUTUS

Kg/hlö	2000	2007	2021	2022
Kotimainen kala				
Kasvatettu kirjolohi	1,6	1,1	1,4	1,6
Silakka	1,2	0,4	0,4	0,2
Hauki	0,7	0,7	0,5	0,6
Ahven	0,7	0,7	0,7	0,6
Muikku	0,7	0,6	0,4	0,3
Siika	0,4	0,5	0,3	0,3
Kuha	0,2	0,3	0,3	0,4
Muu kotimainen kala	0,6	0,7	0,4	0,5
Kotimainen kala yhteensä	6,1	5,0	4,2	4,4
Tuontikala				
Kasvatettu kirjolohi	0,3	1,0	0,2	0,5
Kasvatettu lohi	0,9	2,7	3,4	2,9
Tonnikala (säilyke ja valmiste)	1,2	1,7	1,4	1,6
Seiti (pakastefilee)	0,6	0,5	0,3	0,3
Katkarapu	0,4	0,6	0,5	0,6
Silli- ja silakkasäilykkeet	0,5	0,5	0,5	0,4
Muu tuontikala	2,3	2,7	2,1	2,2
Tuontikala yhteensä	6,2	9,7	8,3	8,5

Lähde: Luonnonvarakeskus / Kalan kulutus

Kotimaisen kalan määrä esitetään fileepainona (kg/henkilö). Tuontikalan määrä esitetään tuotepainona. Makean veden tuontikaloja (esim. siika, kuha jne.) ei ole raportoitu lajeittain, sisältyvät luokkaan 'muu tuontikala'.

MAITOTUOTTEET JA RAVINTORASVAT

	2005	2022	2023
Maito, milj. litraa			
tuotos	2 362	2 193	2 174
litraa/lehmä	7 505	8 888	9 043
vastaanotettu meijereihin	2 293	2 151	2 132
josta luomumaitoa, %	1	4	3
kulutus (maito ja nestemäiset maitovalmisteet ¹⁾), milj. kg	965	788	779
Voi, milj. kg			
tuotanto	50	47	48
kulutus	14	17	17
vienti	37	30	32
tuonti	0,4	0,9	0,8
Juusto, milj. kg ²⁾			
tuotanto	97	82	85
kulutus	98	141	145
vienti	38	10	10
tuonti	31	70	70
Maitojauhe, vienti, milj. kg	15	45	47

Lähde: Luonnonvarakeskus / Ravintotase, Tulli

¹⁾ Sisältää maidon, piimän, jogurtin, viilin, kerman, hapatetut kermavalmisteet, sekä muut tuoretuotteet.

²⁾ Sisältää maustamattoman rahkan ja raejuuston.

KANANMUNAT

Milj. kg	2005	2022	2023e
tuotanto	58	76	75
josta luomua, %	2	8	6
kulutus	49	61	64
vienti	11	18	13

Lähde: Luonnonvarakeskus / Ravintotase

LIHA

Milj. kg	2005	2022	2023e
Sianliha			
tuotanto	204	170	159
josta luomua, %	..	0,4	0,4
kulutus	176	162	157
vienti	40	37	29
tuonti	15	27	24
Naudanliha			
tuotanto	87	85	85
josta luomua, %	..	4,0	4,2
kulutus	98	97	95
vienti	2,0	7,2	8,5
tuonti	14	22	18
Siipikarjanliha			
tuotanto	87	147	144
kulutus	84	161	167
vienti	10	14	9,3
tuonti	7,0	27	31
Lampaanliha			
tuotanto	0,6	1,3	1,1
josta luomua, %	..	21	20
kulutus	1,9	3,0	2,8
tuonti	1,4	1,7	1,7
Hevoseliha			
tuotanto	0,1	0,2	0,2
kulutus	1,2	1,5	1,0
tuonti	1,2	1,3	0,8
Poronliha			
tuotanto ¹⁾	2,9	1,6	1,7
kulutus	3,1	2,1	2,2
vienti	0,04	0,2	0,1
tuonti	0,2	0,7	0,5
Liha yhteensä			
tuotanto	382	405	391
kulutus	364	425	424
vienti	52	58	47
tuonti	39	80	76
Syötävät elimet			
vienti	7,1	18	17
tuonti	0,1	2,2	1,8

Lähde: Luonnonvarakeskus / Ravintotase, Paliskuntain yhdistys

¹⁾ Tilastointi poronhoitovuosittain, 1.6.–31.5.

Lihan määrä ilmoitettu ruholihana, sis. luut ja hävikin. Kulutettu määrä on noin puolet ruholihasta.

MARJAT JA SIENET

Puutarhamarjojen kokonais- sadot, milj. kg	2005	2022	2023
Mansikka	10	16	14
josta luomua, %	..	2,1	1,8
Musta- ja viherherukka	1,8	1,6	1,1
Puna- ja valkoherukka	0,5	0,4	0,3
Vadelma	0,6	1,5	1,4
josta luomua, %	..	0,7	2,0
Karviainen	0,03	0,07	0,03
Yhteensä	13	20	17
Luonnonmarjojen kauppantulomäärät, 1 000 kg			
Mustikka	3 111	9 360	4 018
josta luomua, %	..	46	61
Puolukka	8 544	8 295	5 152
josta luomua, %	..	17	..
Lakka	321	269	81
josta luomua, %	..	63	..
Muut luonnonmarjat	51	43	48
Yhteensä	12 027	17 968	9 298
Luonnonsienten kauppantulomäärät, 1 000 kg¹⁾			
Keltavahvero	16	36	85
Herkkutatit	181	41	99
Rouskut	152	5,5	35
Muut luonnonsienet	77	31	..
Yhteensä	426	115	275

Lähde: Luonnonvarakeskus / Puutarhatilastot, Ruokavirasto

¹⁾ Tuorepainon mukaan.

Luvut eivät sisällä suoramyyntiä kuluttajille ja suurkeittiöille eikä kotitalouspaimintaa.

RIISTASAALIIT

Riistasaalis kappaleittain sekä saadun lihan määrä

Määrä, kpl	2007	2022	2023
Jänikset	275 800	168 600	145 900
Hirvi	62 557	37 055	32 345
Muut hirvieläimet ¹⁾	26 093	87 497	76 919
Villisika	..	1 053	985
Vesilinnut	469 200	238 200	191 300
Metsäkanalinnut	359 100	236 700	193 200
Muut riistalinnut	188 600	271 000	260 800
Yhteensä ²⁾	1 385 150	1 044 000	904 400
Määrä, 1 000 kg			
Jänikset	537	346	306
Hirvi	8 343	5 003	4 189
Muut hirvieläimet ¹⁾	1 116	3 571	2 248
Villisika	..	84	79
Vesilinnut	262	146	108
Metsäkanalinnut	235	174	144
Muut riistalinnut	68	85	81
Yhteensä ²⁾	10 609	9 467	7 203

Lähde: Luonnonvarakeskus / Metsästys

¹⁾ Valkohäntäpeura, metsäpeura, kuusipeura ja metsäkauris.

²⁾ Yhteensä-osuuksiin on laskettu myös karhu ja majavat.

MEHILÄISALAN LUKUJA

	2022	2023
Suomen Mehiläishoitajain Liiton jäsenet	2 441	2 359
Ammattitarhaajien määrä ¹⁾	81	80
Luomutarhaajien määrä	60	57
Tuottavien mehiläispesien määrä	68 800	69 400
Luomumehiläispesien määrä	4 618	5 086
Yhden mehiläispesän sato, kg	48	26
Hunajan tuotanto, tn	3 300	1 800
Hunajan tuonti, tn	1 900	2 000
Hunajan kokonaiskulutus, tn	4 600	3 200
Hunajan kulutus, g/hlö	826	577
Mehiläispesien talvitappiot ²⁾ , %	19	11

Lähde: Suomen Mehiläishoitajain Liitto ry, Luonnonvarakeskus / Ravintotase

¹⁾ Pesätukitilaston yli 100 pesän tarhaajat.

²⁾ Talven aikana kuolleiden mehiläisten osuus.

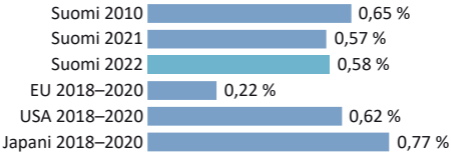
ELINTARVIKEJALOSTAJAT TOIMIALOITTAIN

Toimiala	2000	2017	2023	2023
	kpl	kpl	kpl	luomu- toimijat kpl
Teurastus ja lihanjalostus	380	435	296	52
Kalanjalostus	256	332	259	4
Vihannesten, marjojen ja hedelmien jalostus	395	465	358	48
Maidon jatkojalostus	150	111	98	24
Viljatuotteiden jalostus	153	123	97	30
Leipomotoiminta	1 101	835	891	43
Juomien valmistus	99	116	171	27
Muiden elintarvikkeiden jalostus	378	442	459	87
Yhteensä	2 912	2 859	2 629	315

Lähde: Aitojamakuja.fi / Yritystilastot

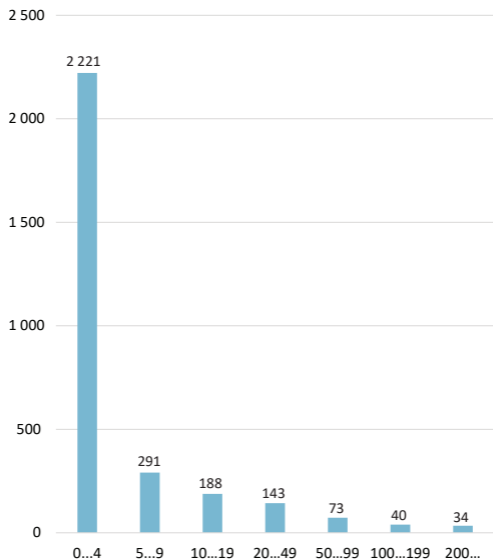
ELINTARVIKETEOLLISUUDEN T&K-MENOT

% tuotannon bruttoarvosta

Lähde: Tilastokeskus, FoodDrinkEurope

ELINTARVIKE- JA JUOMATEOLLISUUDEN TOIMIPAIKAT YRITYSKOON MUKAAN 2022

Lähde: Tilastokeskus / Alueellinen yritystoimintatilasto

Elintarvike- ja juomateollisuus on pk-yritysvaivaista.

ELINTARVIKETEOLLISUUDEN SUURIMMAT TOIMIALAT

Toimiala	Toimipaikkojen lukumäärä		Henkilöstön lukumäärä yhteensä ¹⁾		Liikevaihto, 1 000 €		Liikevaihto, 1 000 €/henkilö	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Teurastus ja lihatuotteiden valmistus	258	261	7 825	7 844	2 673 792	3 014 334	342	384
Kalan, äyriäisten ja nilviäisten jalostus	170	169	872	946	406 602	440 184	466	465
Hedelmien ja kasvien jalostus ja säilöntä	241	237	2 024	2 125	667 662	745 315	330	351
Perunoiden jalostus ja säilöntä	47	46	391	395	147 072	157 030	376	398
Kasvi- ja eläinöljyjen ja -rasvojen valmistus	20	19	154	185	84 965	92 421	553	500
Maitotaloustuotteiden valmistus	101	104	4 445	4 634	2 099 827	2 513 912	472	543
Mylly- ja tärkkelystuotteiden valmistus	90	88	1 051	1 143	538 886	643 634	513	563
Leipomotuotteiden, makaronien yms. valmistus	1 087	1 153	6 851	7 092	1 255 733	1 368 271	183	193
Muiden elintarvikkeiden valmistus, josta	487	536	5 818	6 069	1 808 383	1 928 771	311	318
Sokeri	5	5	209	202	144 017	131 860	689	652
Kaakao, suklaa ja makeiset	72	81	1 072	1 171	304 045	338 938	284	289
Tee ja kahvi	50	51	465	484	342 217	301 537	735	623
Eines- ja valmisruuat	104	126	2 177	2 399	475 916	543 496	219	227
Ravintovalmisteet ja dieettiruuat	15	14	342	325	158 090	182 983	463	563
Juomat	320	318	2 825	2 989	1 369 550	1 518 445	485	508
Alkoholijuomat ²⁾	255	249	2 540	2 687	1 250 605	1 380 330	492	514
Elintarviketeollisuuden yhteensä	3 322	3 457	39 061	40 690	13 727 362	15 301 461	351	376

Lähde: Tilastokeskus / Alueellinen yritystoimintatilasto

¹⁾ Käsitteä palkansaajat sekä yrittäjät. Palkattu henkilöstö on muunnettu kokovuosityölliseksi siten, että esim. puolipäiväinen työntekijä vastaa 0,5 henkilöä ja kaksi puolivuotista työntekijää vastaa yhtä kokovuosityöllistä.

²⁾ Alkoholijuomien tislaus ja sekoittaminen: etyylialkoholin valmistus käymisteitse sekä siiderin ja hedelmä- ja marjaviinien valmistus, muiden tislaamattomien juomien valmistus käymisteitse sekä oluen valmistus.

ELINTARVIKETUONTI JA -VIENTI

Tuoteryhmä	Tuonti, milj. €		Vienti, milj. €		Muutos		Muutos	
	2015	2022	2015	2022	22/23 %	2023	22/23 %	2023
JALOSTETUT ELINTARVIKKEET								
Alkoholi- ja virvoitusjuomat	452	591	591	0	0	161	219	248
Alkoholijuomat ¹⁾	351	368	349	-5	-5	140	161	180
Olut	39	42	40	-3	-3	14	22	25
Virvoitusjuomat ja kivennäisvedet	50	168	188	12	12	7,3	35	42
Mehut	74	92	101	10	10	4,8	6,6	5,0
Rypsi- ja rapsiöljy	6,9	30	28	-7	-7	5,3	6,5	8,2
Margarini	31	31	27	-12	-12	5,3	9,7	11,4
Hedelmäsäilykkeet	78	97	90	-7	-7	3,1	5,7	4,5
Vihannes- ja kasvisäilykkeet	70	113	123	8	8	4,3	3,7	3,9
Sokeri ja hunaja	53	88	115	31	31	96	107	145
Sokerikemian tuotteet	3,8	11	8,2	-27	-27	76	96	106
Hunaja	8,3	10	10	0	0	0,03	0,1	0,1
Kahvi (instant ja paahdettu)	60	151	107	-29	-29	19	49	45
Kala- ja äyriäisjalosteet	130	148	151	2	2	5,1	13	11
Kalapakasteet	30	43	39	-8	-8	7,7	16	11
Keitot ja tomaattikastikkeet	41	44	52	18	18	3,0	2,2	2,3
Lastenruuat	17	24	25	7	7	6,3	5,7	5,0
Liha	325	384	382	-0,4	-0,4	123	196	181
Sika	56	51	54	7	7	67	93	76
Nauta	63	94	76	-20	-20	11	36	40
Siipikarja	31	36	41	16	16	13	14	11
Maitotalous	407	451	484	7	7	380	511	455
Maitojauhe	2,7	5,1	6,2	22	22	81	166	119
Juusto	281	334	348	4	4	59	50	46
Voi ym. maitorasvat	3,7	5,3	4,6	-13	-13	116	165	168

Maltaat	2,0	4,9	4,7	-4	16	21	22	5
Marja- ja vihannespakasteet	98	102	94	-8	29	32	23	-27
Perunapakasteet	26	39	49	27	0,58	0,59	0,51	-13
Jauhot ja myllytuotteet	117	138	172	24	43	87	81	-7
Ruisjauhot	0,15	0,19	0,18	-5	0,47	0,12	0,11	-7
Rehut	351	478	442	-8	53	143	105	-27
Makeiset	222	312	360	16	103	130	136	5
Suklaa	98	147	162	10	62	75	78	4
Tärkkelystuotteet	97	86	86	0	11	23	22	-4
Jalostetut elintarvikkeet yhteensä ²⁾	3 257	4 101	4 219	3	1 239	1 817	1 739	-4
MAATALOUSTUOTTEET	2015	2022	2023	22/23 %	2015	2022	2023	22/23 %
Tee	12	13	14	6	0,42	1,1	1,0	-10
Raakakahvi	223	273	200	-27	30	44	4,0	-91
Hedelmät	342	344	340	-1	3,3	7,0	6,5	-7
Linnunmunat	3,8	6,6	7,9	19	15	30	26	-16
Tuore kala	183	451	356	-21	19	263	225	-14
Marjat	17	45	46	2	3,3	1,8	1,2	-31
Mustikat	0,67	1,4	4,1	193	0,77	0,26	0,06	-78
Mausteet	13	22	21	-2	10	13	15	17
Pähkinät	37	32	34	7	0,49	0,91	0,65	-28
Raakasokeri	32	30	30	1	1,0	0,64	0,56	-12
Vihannekset ja peruna	205	257	253	-2	5,0	17	10	-42
Viljat	35	141	67	-52	147	82	126	54
Kaura	1,2	5,9	0,39	-93	62	60	98	62
Maataloustuotteet yhteensä ²⁾	1 170	1 768	1 497	-15	235	463	417	-10

Lähde: Tulli, Elintarviketeollisuusliitto ry

¹⁾ Sisältää mietojen ja väkevien alkoholijuomien lisäksi väkiviinat sekä etikan ja etikkahaposta valmistetut etikankorvikkeet.

²⁾ Jalostettujen elintarvikkeiden ja maataloustuotteiden summa kertoo viennin ja tuonnin kokonaisarvon.

ELINTARVIKEVIENTI MAITTAIN

Osuus viennin kokonaisarvosta	2015	%
Ruotsi	20,4	
Viro	8,8	
Venäjä	7,6	
Saksa	5,1	
Alankomaat	4,5	
Tanska	3,4	
Ranska	3,2	
USA	3	
Kiina	2,7	
Puola	2,4	
Muut	38,9	
Yhteensä	100	

	2022	%
Ruotsi	17,8	
Viro	8,6	
Kiina	7,4	
Saksa	7	
Ranska	5,1	
Puola	4,3	
Tanska	4,3	
Venäjä	4,1	
Norja	3,4	
Alankomaat	3,3	
Muut	34,7	
Yhteensä	100	

	2023	%
Ruotsi	20,2	
Viro	10	
Saksa	6,4	
Puola	5,1	
Tanska	4,6	
Alankomaat	4,6	
Kiina	4,2	
Ranska	4,2	
Liettua	3	
Espanja	2,8	
Muut	34,9	
Yhteensä	100	

Lähde: Tulli, Elintarviketeollisuusliitto ry

ELINTARVIKEVIENTI MAITTAIN JA TUOTERYHMITÄIN 2023

Kiina	1 000 €	EU	1 000 €	Muut maat	1 000 €
Maitojauhe	38 099	Kala, tuore	222 982	Maitojauhe	53 307
Muut maitovalmisteet	23 556	Alkoholijuomat	148 485	Sianliha	39 415
Muu liha ja eläimenosat	17 711	Voi ja muut maito- rasvat	141 704	Alkoholijuomat	30 994
Sianliha	7 169	Kaura	96 312	Voi ja muut maitorasvat	27 611
Vihannespakasteet	1 159	Suklaa	66 781	Rehuraaka-aineet	19 966
Virvoitusjuomat ja kivennäisvedet	1 112	Rehuseokset	62 507	Juusto	18 175
Marja- ja hedelmäpakasteet	658	Muut maitovalmisteet	46 276	Muut maitovalmisteet	14 188
Muut viljavalmisteet	461	Naudanliha	39 801	Maltaat	13 840
Lastenruoat, muut	403	Muut makeiset	39 242	Rehuseokset	13 839
Suklaa	377	Muut viljavalmisteet	37 025	Suklaa	11 026
Muut myllyteollisuustuotteet	166	Kahvi, paahdettu	34 122	Virvoitusjuomat ja kivennäisvedet	9 449
Muut	310	Muut	558 976	Muut	115 628
Yhteensä	91 181	Yhteensä	1 494 213	Yhteensä	367 437

Lähde: Tulli, Elintarviketeollisuusliitto ry

MYYMÄLÖIDEN LUKUMÄÄRÄ MYYMÄLÄTYYPIN MUKAAN

Myymäälätyyppi	Yhteensä 1.1.2023	Yhteensä 1.1.2024
Hypermarketit	162	164
Tavaratalot	89	91
Supermarketit, isot	725	735
Supermarketit, pienet	527	543
Valintamyymälät, isot	779	756
Valintamyymälät, pienet	269	256
Pienmyymälät	204	189
Erikoismyymälät, kauppahallit ja pt-verkkokauppatoimijat ¹⁾	745	734
Halpahintamyymälät, osa päivittäis- tavaravalikoimaa	421	460
Huoltoasemamyymälät, osa päivittäis- tavaravalikoimaa	506	478
Yhteensä	4 427	4 406
Myymäläautot ja -veneet	5	4
Lopettaneet	227	187

Lähde: NielsenIQ Päivittäistavaramyymälärekisteri

¹⁾ Vain verkkomyyntiä harjoittavat.

PÄIVITTÄISTAVAROIDEN MYYNTI MYYMÄLÄTYYPEITTÄIN

Milj. €	2022	2023
Hypermarketit ¹⁾	6 469	7 012
Tavaratalot	431	436
Supermarketit, isot	8 279	8 858
Supermarketit, pienet	2 631	2 758
Valintamyymälät, isot	2 145	2 136
Valintamyymälät, pienet	377	369
Pienmyymälät	153	143
Erikoismyymälät, kauppahallit ja pt-verkkokauppatoimijat ²⁾	345	321
Halpahintamyymälät, osa päivittäistavaravalikoimaa	568	633
Huoltoasemamyymälät, osa päivittäistavaravalikoimaa	135	129
Yhteensä	21 533	22 796
Myymläautot ja -veneet	2	1
Lopettaneet	101	133
Yhteensä	21 636	22 930

Lähde: NielsenIQ Päivittäistavaramyymälärekisteri

¹⁾ K-Citymarket, Prisma ja Minimani.

²⁾ Vain verkkomyyntiä harjoittavat.

PÄIVITTÄISTAVAROIDEN VERKKOKAUPPA

	2019	2020	2021	2022	2023
Päivittäistavaroiden verkkokaupan arvo, milj. €	110	395	536	586	626
Verkkokaupan osuus päivittäistavaramyynnistä, %	0,6	2	2,6	2,7	2,7

Lähde: NielsenIQ Päivittäistavaramyymälärekisteri

Luvuissa on mukana sekä ainoastaan verkkokauppaa harjoittavien kotimaisten toimijoiden myynnit että fyysisten myymälöiden yhteydessä toimivien verkkokauppojen myynnit.

ELINTARVIKKEIDEN PÄIVITTÄISTAVARAKAUPAN MYYNTI

	2023	
	Milj. €	%
Elintarvikkeet yhteensä	16 517	100
Maitotuotteet ja kananmunat	2 777	19
Viljatuotteet ja leipä	2 485	17
Liha	2 334	16
Vihannekset	1 419	9,7
Hedelmät ja marjat	1 080	7,4
Muut	4 536	31
Alkoholittomat juomat	1 887	13

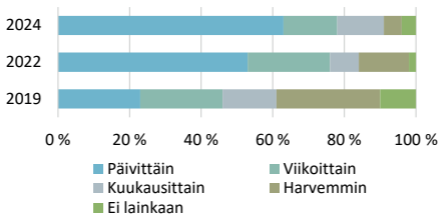
Lähde: Päivittäistavarakauppa ry

LUOMUN MARKKINAOSUUS TUOTERYHMITÄIN

%	2017	2022	2023
Lastenruoat	15	23	23
Kananmunat	17	16	13
Kasviöljyt	20	14	13
Hiutaleet ja suurimot	14	12	11
Jauhot	8	8	7
Mehut ja mehukeitot	..	8	7
Kahvi, tee ja kaakao	6	7	7
Hedelmät	6	6	6
Maito	4	4	3
Vihannekset	..	3	2

Lähde: Pro Luomu ry

LUOMUN KÄYTTÖTIHEYS RUOKAPALVELUISSA, %

Lähde: Pro Luomu ry 2024 / Luomutetaan ruokapalvelut -hanke

RAVINTOLAYRITYSTEN JA TOIMIPAIKKOJEN LUKUMÄÄRÄ

	2018	2019	2020	2021	2022
Yritysten lukumäärä	12 221	12 568	12 580	12 584	12 864
Yritysten toimipaikat	15 322	15 961	16 433	15 821	16 167

Lähde: Tilastokeskus

KULUTUSMENOT

Yksityiset kulutusmenot milj. €, käypiin hintoihin	2005	2022e	2023e
Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat	9 381	15 757	16 861
Elintarvikkeiden ja alkoholittomien juomien %-osuus	12	12	12
Alkoholijuomat, tupakka ja huumausaineet	4 135	5 918	6 064
Vaatteet ja jalkineet	3 771	4 568	4 673
Asuminen, vesi, sähkö, kaasu ja muut polttoaineet	18 980	39 127	40 255
Kalusteet, kotitalouskoneet ja kodinhoito	4 147	6 670	6 362
Terveys	3 367	6 555	6 567
Liikenne	10 438	14 656	15 099
Viestintä	2 185	3 093	3 232
Kulttuuri ja vapaa-aika	9 094	12 180	12 269
Koulutus	333	454	473
Hotellit, kahvilat ja ravintolat	5 259	8 624	9 449
Muut tavarat ja palvelut	7 118	14 433	16 169

Lähde: Tilastokeskus / Kansantalouden tilinpito

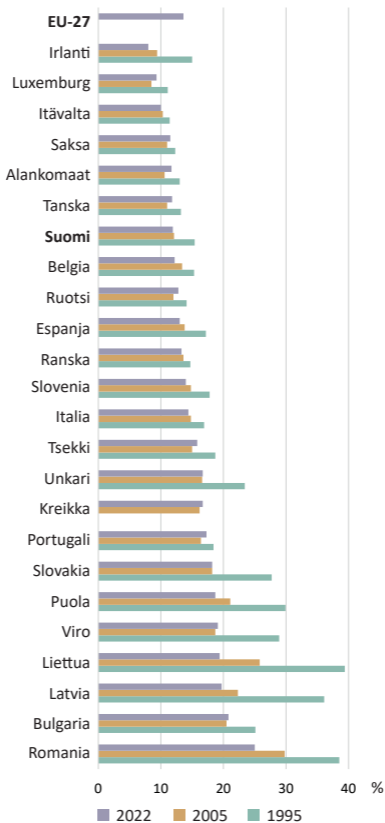
RAVINTOMENOT

Kotitalouksien ravintomenot asukasta kohti	2005		2022e		2023e	
	€/v	%	€/v	%	€/v	%
Viljatuotteet ja leipä	280	16	401	16	436	16
Liha ja lihatuotteet	311	17	428	17	449	17
Kala ja äyriäiset	69	4	122	5	122	4
Maitotuotteet, juusto ja kananmunat	307	17	447	18	481	18
Öljyt ja rasvat	41	2	62	2	68	2
Hedelmät ja marjat	124	7	211	8	216	8
Vihannekset	155	9	248	10	254	9
Perunat	27	1	33	1	36	1
Sokeri, hillot, hunaja, suklaa ja makeiset	137	8	215	8	240	9
Kahvi, tee ja kaakao	45	3	97	4	90	3
Muut	317	18	286	11	328	12
Elintarvikkeet ja alko- holittomat juomat yhteensä	1 785	100	2 551	100	2 720	100

Lähde: Laskettu Tilastokeskus / Kansantalouden tilinpito -luvuista

KOTITALOUKSIEN KULUTUS ELINTARVIKKEISIIN JA ALKOHOLITTOMIIN JUOMIIN

% kotitalouksien kokonaiskulutuksesta

Lähde: Eurostat

ELINTARVIKKEIDEN KULUTUS HENKEÄ KOHTI
SUOMESSA JA EU:SSA

Kulutus, kg/henkilö/vuosi	2005	2011	2022	2023e	EU-27¹⁾
Viljat yhteensä	79	79	85	86	102
Liha yhteensä	73	78	78	78	79
Naudanliha	19	19	17	17	14
Sianliha	34	36	29	28	40
Siipikarjanliha	16	18	29	30	23
Kala (filee-/tuotepaino)	14	15	15	14	17
Nestemäiset maitotuotteet yhteensä	188	182	135	133	218 ²⁾
Maidot	143	134	93	89	..
Piimät, viili ja jogurtti	39	40	28	29	..
Kermat (myös hapatetut)	7	9	10	9	5
Voi	3	4	3	3	5
Kasviöljyt	5	6	22
Juusto ³⁾	17	21	26	26	..
Kananmunat	9	10	11	11	14
Sokeri	32	30	31	23	35
Hedelmät	55	59	56	52	110
Vihannekset ⁴⁾	55	63	64	57	142
Kahvi (paahdettu)	10	10	9	9	6
Virvoitusjuomat	52	56
Olut ⁵⁾	84	85	66	..	71
Viini ⁵⁾	11	13	11	..	24
Väkevät alkoholijuomat ⁵⁾	7	5	4

Lähde: Luonnonvarakeskus / Ravintotase, FAOSTAT / Food Balance Sheet, Kahvi- ja paahtimoyhdistys, Elintarviketeollisuusliitto ry, Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry, Kantar Agri Oy

¹⁾ Vuodelta 2022.

²⁾ Kaikki maitotuotteet pl. voi.

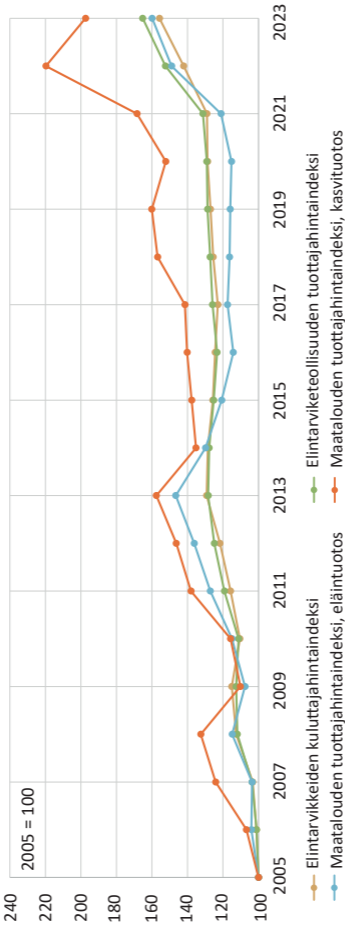
³⁾ Sisältää myös maustamattoman rahkan ja raejuuston.

⁴⁾ Suomen luvut sisältävät tuoreet vihannekset. EU:n luku on vihannekset yhteensä.

⁵⁾ Luvut eivät sisällä yksityistuontia.

Suomen ja EU:n luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia. EU:n kulutuslukujen lähde on FAOSTAT.

KULUTTAJA- JA TUOTTAJAHINTOJEN KEHITYS SUOMESSA 2005–2023

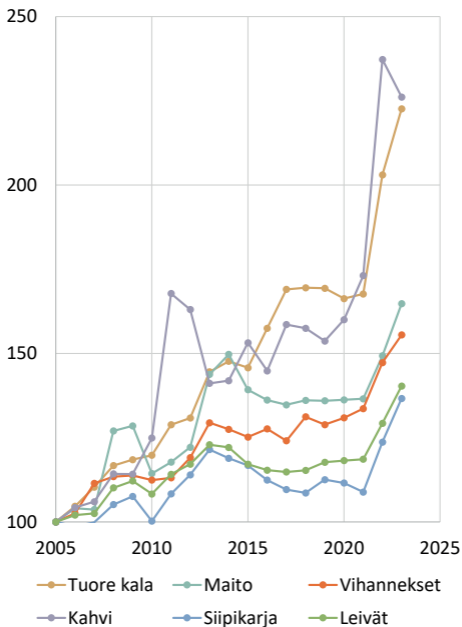
Lähde: Tilastokeskus

Kuluttajahintaindeksi kuvaa kotitalouksien Suomessa ostamien tuotteiden hintakehitystä.

Tuottajahintaindeksi mittaa hyödykkeiden hintakehitystä yritysten näkökulmasta.

Maatalouden tuottajahintaindeksi mittaa kasvi- ja eläintuotteiden tuottajahintojen kehitystä viljelijän kannalta.

ERÄIDEN ELINTARVIKKEIDEN REAALIHINTOJEN KEHITYS

Lähde: Tilastokeskus / Kuluttajahintaindeksi

HIINTAINDEKSIT 2023
(EU27_2020=100)

	Todellinen kulutus	Elintarv. alkoholitt. juomat	Elin- tarvik- keet	Leipä- ja vilja- tuotteet	Liha ja liha- tuotteet	Kala ja kala- tuotteet	Maito, juusto ja munat	Rasvat ja öljyt	Hedelmät, kasvikset, perunat	Muut elintarvikkeet	Alko- holitt. juomat
Alankomaat	122,2	97,3	95,4	88,0	105,5	90,6	96,3	113,0	93,5	95,2	118,0
Belgia	118,4	105,6	105,1	104,0	117,9	108,7	100,0	110,2	98,6	100,7	110,5
Espanja	94,2	98,4	97,8	105,7	89,8	90,1	101,4	108,2	96,7	111,0	104,8
Irlanti	146,4	113,1	110,9	114,2	105,4	91,5	117,3	110,6	105,8	131,6	135,0
Italia	99,3	102,3	104,7	110,7	109,3	94,0	101,0	86,7	105,5	107,0	82,2
Itävalta	118,1	105,7	105,8	111,5	120,2	123,3	94,9	93,3	98,9	103,1	106,0
Kreikka	84,2	105,7	104,7	109,5	93,7	101,7	138,0	126,3	85,9	124,5	118,8
Luxemburg	152,3	118,9	120,3	117,3	134,4	109,6	119,5	112,4	120,4	113,7	110,2
Portugali	85,6	101,8	100,0	98,5	89,2	92,0	112,4	101,0	96,5	140,3	127,0
Ranska	107,1	106,7	107,8	101,1	126,6	107,9	91,7	106,0	117,4	95,8	96,4
Romania	54,1	73,5	72,7	63,4	64,9	86,5	102,4	108,5	63,8	81,7	82,6
Saksa	109,7	106,2	107,5	109,6	117,9	125,1	102,7	94,3	110,5	94,9	98,0
Suomi	127,8	110,4	108,8	120,6	107,5	121,2	104,9	106,3	109,2	108,1	126,9
Tanska	143,2	116,4	114,7	142,0	90,6	120,0	116,9	123,0	104,9	146,4	133,5
EU-27	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Lähde: Eurostat

VASTUULLISET TOIMINTATAVAT

Ympäristö

YMPÄRISTÖKORVAUS

Ympäristösitoumukseen sitoutuneet maatilat	2012	2023	2024
Lukumäärä	56 143	33 605	32 901
% maataloista	91	77	78
% peltoalasta	90	89	91

Lähde: Ruokavirasto

MAATALOUDEN KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖT

Kasvihuonekaasupäästöt, 2000 tuhatta tonnia CO ₂ -ekv.	2010	2022	2023e	EU-27 ¹⁾	
Maatalous yhteensä	6 386	6 421	6 075	5 994	365 719
Kotieläinten ruoansulatus	2 363	2 347	2 175	2 111	180 808
Lannankäsittely	693	773	677	660	62 210
Maatalousmaat	2 975	3 021	2 965	2 965	108 227
Muut	355	280	258	258	14 473

Lähde: Tilastokeskus, Eurostat

¹⁾ Vuodelta 2022. Sisältää kaikkien EU-27 maiden päästöt yhteensä.

KASVINSUOJELUAINEIDEN MYYNTIMÄÄRÄT

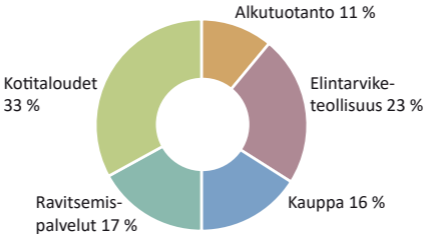
Myynti, tonnia	2005	2010	2021	2022
Valmisteet				
kasvitautilien torjunta-aineet	718	607	577	523
tuhoeläinten torjunta-aineet	147	232	238	213
rikkakasvien torjunta-aineet	2 639	3 833	2 843	2 853
kasvunsäätteet	107	95	120	118
Tehoaineet				
kasvitautilien torjunta-aineet	255	149	127	117
tuhoeläinten torjunta-aineet	47	34	26	30
rikkakasvien torjunta-aineet	1 077	1 515	1 033	1 252
kasvunsäätteet	52	49	49	55

Lähde: Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

RUOKAHÄVIKKI

Suomessa muodostuu ruokahävikkiä arviolta 351–376 miljoonaa kiloa vuodessa. Ruokahävikki on alun perin syötäväksi tarkoitettua, ts. syömäkelpoista, ruokaa, jota ei hyödynnetä ihmisravintona, rehuna tai muuna arvojakeena.

Ruokaketjun eri osien osuus ruokahävikistä ¹⁾

Lähde: Luonnonvarakeskus / Elintarvikejätteen ja ruokahävikinseuranta-järjestelmän rakentaminen ja ruokahävikkitiekartta

¹⁾ Ruokaketjun eri osien tulokset eivät ole suoraan verrannollisia keskenään, koska arvioiden taustalla olevat menetelmät, aineistot ja aineistojen edustavuus vaihtelevat ketjun osien välillä.

OTANTAAN PERUSTUVAT ELÄINSUOJELUTARKASTUKSET

	Tarkastuksia, kpl			Laiminlyöntien osuus, %		
	2011	2022	2023	2011	2022	2023
Siat	52	34	34	25	38	21
Naudat	362	176	172	27	32	30
Munivat kanat	26	31	2	19	23	0
Broilerit	..	9	45	..	22	18
Vuohet	12	5	6	0	20	50
Lampaat	32	50	37	25	28	27
Kaupalliset eläinkuljetukset	387	401	412	16	6	6

Lähde: Ruokavirasto

ELÄINTEN HYVINVOINTIKORVAUSTA SAAVAT TILAT ¹⁾

Tilat, kpl	2020	% tiloista	2022	% tiloista	2023	% tiloista
Nautatilat	4 510	56	4 293	61	4 215	63
Sikatilat	703	76	651	80	584	79
Lammas-/ vuohetilat	317	51	285	56	261	57
Siipikarja- tilat	343	77	331	76	320	77

Lähde: Ruokavirasto

¹⁾ Tilat, joille maksettu korvausta.

% tiloista, jotka voivat hakea hyvinvointikorvausta (riittävä eläinmäärä).

ELÄINTEN TERVEYDENHUOLTOTYÖN TOTEUTUMINEN SIKA- JA NAUTATILOILLA

	Terveyden- huoltosopimus eiäiniäkärin kanssa		Kattavuus, %		Erytys- tasolla ¹⁾		Kansallisella tasolla ²⁾		Perustasolla ³⁾		Tyhjä ⁴⁾		Terveyden- huoltokäyntejä	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
	Sikatilat (pitopaikat)	970	852	90	83	26	21	712	641	66	48	162	141	4 232
Nautatilat	7 152	6 954	83	83	14 374	14 229

Lähde: Eläinten terveys ETT ry / Sikava (sikaloiden terveysluokitusrekisteri) ja Naseva (nautojen terveydenhuollon seurantajärjestelmä), Ruokavirasto

¹⁾ Täyttää vapaaehtoiset elinkeinon jalostussikaloille asettamat erityisvaatimukset, sikava.fi.

²⁾ Täyttää vapaaehtoiset elinkeinon asettamat terveydenhuollon vaatimukset.

³⁾ Jokin vapaaehtoisista kansallisen tason vaatimuksista ei täyty.

⁴⁾ Sisältäen myös väliaikaisesti tyhjänä olevat pitopaikat.

Pitopaikkojen määrä eri terveysluokitusasoilla vuosittain 31.12.

BROILERIEN HYVINVOINTIA KUVAAVA JALKAPOHJAINDEKSI

	2012	2022	2023
Parvien osuus %, joilla pisteet alle 40	94,5	99,11	99,19
Parvien osuus %, joilla pisteet 40–80	4,91	0,86	0,71
Parvien osuus %, joilla pisteet yli 80	0,62	0,03	0,1

Lähde: Eläinten terveys ETT ry

Kaikista broileriparvista arvioidaan teurastamalla vähintään sadan linnun yksi jalkapohja. Ihotulehduksen vakavuusasteelle on kolme luokkaa 0, 1 ja 2, joista 0 vastaa tervettä jalkapohjaa. Alle 40 pistettä/parvi katsotaan hyväksi tilanteeksi.

MIKROBILÄÄKKEIDEN KÄYTTÖ TUOTANTOELÄIMILLÄ

	EU/ETA-alue keskimäärin			Suomi		
	2010 ²⁾	2020 ³⁾	2022 ³⁾	2010	2020	2022
mg/PCU ¹⁾	131	89,0	73,9	25	16,2	14,9

Lähde: Euroopan lääkevirasto EMA / ESVAC-raportti

¹⁾ Tuotantoeläinpopulaatioon suhteutettu kulutus (PCU, population correction unit = populaatiokorjausyksikkö, jonka laskennassa huomioidaan tärkeimmät tuotantoeläinlajit). EU/ETA-alueen tulos on laskettu jakamalla mikrobilääkkeiden kokonaisynti kaikissa raporttiin osallistuneissa maissa näiden maiden yhteenlasketulla populaatiokorjausyksiköllä.

²⁾ Osallistuneiden maiden lukumäärä: 19

³⁾ Osallistuneiden maiden lukumäärä: 31

ELINTARVIKEOMAVARAISUUS

Tuotannon %-osuus kulutuksesta	2005	2022	2023
Maito ja maitovalmisteet (neste)	112	96	94
Naudanliha	89	88	90
Sianliha	116	106	101
Siipikarjanliha	103	92	86
Kananmunat	120	125	118
Leipäviljat	102	119	117
Vehnä	105	126	118
Ruis	37	71	112
Kaura ¹⁾	128 ²⁾	156	143
Sokeri	92	35	56
Tomaatti	62	63	59
Kurkku	74	90	94
Mansikka	67	64	61
Omena ³⁾	21	23	21
Vadelma	24	37	36
Herukat	..	71	73

Lähde: Kantar Agri Oy, Luonnonvarakeskus, Kauppapuutarhaliitto, Hedelmän- ja marjanviljelijäinliitto

¹⁾ Kauran omavaraisuus on laskettu käyttämällä tuotantolukuna elintarviketeollisuuden käyttöä sekä maatilojen ruokakäyttöä ja jakamalla tämä luku kauran ruokakäytöllä.

²⁾ Vuodelta 2010.

³⁾ Luvut ovat arvioita (ei sisällä kotipuutarhatuotantoa).

RUOKATURVA

Vuonna 2022 Suomi sijoittui ruokaturvassa Global Food Security Index -vertailussa ensimmäiselle sijalle. Vertailussa huomioidaan muun muassa ruoan kohtuuhintaisuus, saatavuus, laatu ja turvallisuus.

Lähde: The Economist Intelligence Unit

TULLIN TUTKIMAT ELINTARVIKKEET 2023

Tuoteryhmä	Tutkittu (kpl)	Huomautetut, %	Määräysten vastaiset, %
Elintarvikkeet erityisruokavaliota noudattaville (ml. ravintolisät)	115	24	41
Vedet, vesipohjaiset virvoitusjuomat ja vastaavat	82	29	40
Palkokasvien siemenet ja palkokasvituotteet	50	6	36
Kuumien juomien ja haudutteiden raaka-aineet	177	16	23
Lihaa ja maitotuotteita jäljittelevät tuotteet	51	35	22
Makeiset ja suklaa	93	41	18
Kuumat juomat (kahvi-, kaakao- ja yrttijuomat)	22	32	18
Puhdistetut eristetyt ainesosat	37	19	16
Koostetut ruokalajit	126	33	15
Öljysiemenet ja -hedelmät	67	39	15
Elintarvikekontaktimateriaalit	376	14	14
Alkoholijuomat	45	44	13
Hedelmä-, vihannes- ja kasvimehut, -juomat, -levitteet ja vastaavat	62	24	13
Maustamisvalmisteet ja ateriakastikkeet	92	30	10
Viljanjyvät ja viljavalmisteet	173	28	10
Yrtit, mausteet ja vastaavat	181	15	10
Elintarvikkeet kasvuikäisille	54	20	9
Viljataikinapohjaiset valmisteet	116	32	9
Hedelmät ja hedelmätuotteet	638	7	5
Vihannekset ja vihannestuotteet	511	11	3
Pähkinät ja pähkinätuotteet	88	55	2
Tärkkelysjuurekset ja -mukulat	22	5	0
Kalat ja kalavalmisteet	30	20	0
Yhteensä	3 208	19	12

Lähde: Tulli

MÄÄRÄYSTENVASTAISUUDEN SYYT 2023

Määräystenvastaisuuden syy ¹⁾	Kpl	%
Pakkausmerkinnät	170	44
Torjunta-ainejäämät	88	23
Lisäaineiden virheellinen käyttö	64	17
Mykotoksiinit	26	7
Mikrobiologinen kontaminaatio	8	2
Kadmium	2	1
Muut	27	7
Yhteensä	385	100

Lähde: Tulli

¹⁾ Tullin tutkimissa elintarvikkeissa.KASVINSUOJELUAINEJÄÄMIEN VALVONTA 2023 ¹⁾

Näytteen alkuperä	Tutkitut näytteet, kpl	Määräyksen- vastaisia, %
Kotimainen	139	0
EU	1 204	3,2
EU:n ulkopuolelta	475	9,1
Yhteensä	1 818	4,5

Lähde: Ruokavirasto

¹⁾ Näytteitä hedelmistä, kasviksista, viljasta, prosessoiduista elintarvikkeista, lastenruuista ja eläinperäisistä tuotteista.

ELÄINLÄÄKEJÄÄMIEN VALVONTA

	EU-27 keskiarvo		Suomi		
	2014	2022	2014	2022	2023
Kohdennettuja näytteitä, kpl	425 232	342 850	4 324	4 076	3 186
Määräystenvastaisia, % ¹⁾	0,37	0,27	0	0	0

Lähde: EFSA, Ruokavirasto

¹⁾ EU:n luvut sisältävät myös vierasaineet. Suomen luvuissa on huomioitu vain sallittujen eläinlääkkeiden jäämät.

OIVAN MUKAISET VALVONTAKÄYNNIT 2023

Toimintaluokka	Rekisterissä olevat toimipaikat, kpl	Tarkastetut toimipaikat, kpl	Tarkastusten määrä, kpl ¹⁾	Oiva A/B, % ²⁾
Elintarvikkeiden kuljetus	1 074	121	131	92
Elintarvikkeiden myynti	11 990	3 828	4 448	82
Elintarvikkeiden tarjoilu	30 941	11 949	14 201	83
Elintarvikkeiden varastointi ja pakastaminen	751	226	283	87
Elintarvikkeiden valmistus				
Kala-ala	334	267	591	85
Liha-ala	306	235	790	85
Maitoala	105	94	221	91
Muna-ala	62	48	72	100
Vilja- ja kasvisala	2 228	817	962	86
Muu elintarvikkeiden valmistus	860	301	366	84
Vienti ja tuonti	1 126	332	413	75

Lähde: Ruokavirasto / Elintarviketurvallisuus Suomessa 2023 -julkaisu

¹⁾ Mukaan lukien seurantatarkastukset.

²⁾ Oiva-tarkastuksen tulos on oivallinen tai hyvä.

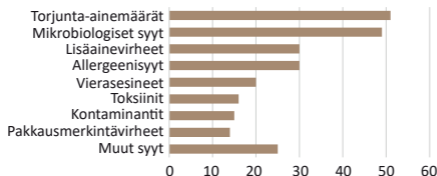
TAKAISINVETOJEN MÄÄRÄ

	2015	2018	2022	2023
Takaisinvetoja ¹⁾ , kpl	111	168	288	250

Lähde: Ruokavirasto / Elintarviketurvallisuus Suomessa 2023 -julkaisu

¹⁾ Sis. sekä vähittäiskaupan että suurkeittiön takaisinvedot. Mukana myös tapaukset, joissa tuote ei päätenyt kuluttajien saataville. Eri vuosien tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia, koska kirjaamistavat ovat täsmentyneet.

TAKAISINVETOJEN SYYT 2023, kpl

Lähde: Ruokavirasto / Elintarviketurvallisuus Suomessa 2023 -julkaisu

RUOKAMYRKYTYSEPIDEMIAIT 2023

Aiheuttaja	Epidemioita, kpl	Sairastu- neita, kpl	% sairas- tuneista
Elintarvikevälitteiset			
Kalsiumpropionaatti	1	812	49
Norovirus	17	516	31
Tuntematon	16	135	8
<i>Clostridium perfringens</i>	2	59	4
<i>Salmonella</i>	1	75	4
<i>Staphylococcus aureus</i>	1	16	1
Tunnistamaton toksiinin- tuottaja ¹⁾	3	17	1
Inuliini	1	24	1
<i>Bacillus cereus</i>	1	2	0
EHEC	1	8	0
Kupari	1	7	0
Yhteensä	45	1 671	100
Talovesivälitteiset			
Tuntematon	1	90	59
Norovirus	2	62	41
Yhteensä	3	152	100

Lähde: Ruokavirasto / Elintarviketurvallisuus Suomessa 2023 -julkaisu

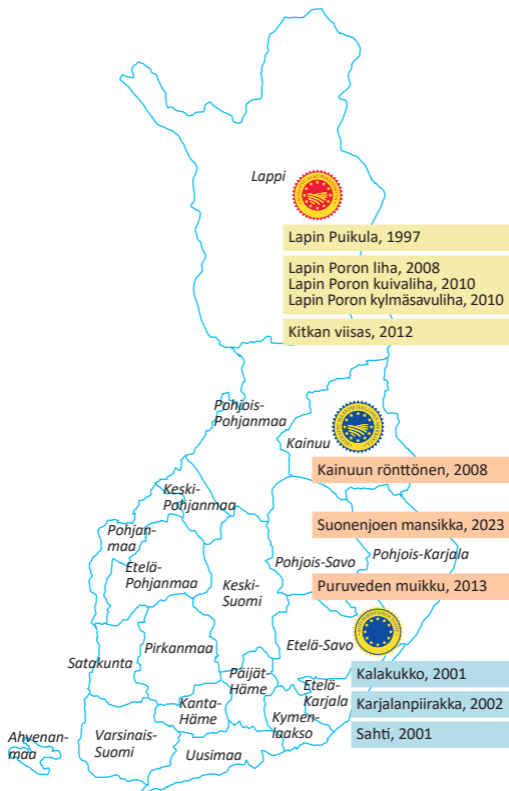
¹⁾ Toksiinintuottaja on päätelty aiheuttajaksi oireiden ja taudin itämisajan perusteella, vaikka aiheuttajaa ei saatu varmistettua laboratoriotutkimuksin.

ELINTARVIKEVÄLITTEISET EPIDEMIAIT VÄLITTÄJÄELINTARVIKKEEN MUKAAN 2023

Välittäjäelintarvike	Epidemioita, kpl	Sairastuneita, kpl
Kasvikset ja kasvistuotteet	6	214
Leipomo- ja viljavalmisteet, vilja	1	812
Liha ja lihavalmisteet	3	62
Kala ja kalavalmisteet, äyriäiset	3	170
Maito ja maitovalmisteet	1	16
Tuntematon tai useita ruokia	30	390
Yhteensä	44	1 664

Lähde: Ruokavirasto

SUOMALAISET NIMISUOJATUOTTEET

Suomalainen Marjalikööri / Suomalainen Hedelmälikööri, 2017

Suomalainen Vodka, 2018

Aito saunapalvikinkku, 2022

EU:lla on maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden nimiä suojaava järjestelmä, jonka puitteissa elintarvikkeiden nimet voidaan suojata alkuperänimityksinä (SAN), maantieteellisinä merkintöinä (SMM) tai aitoina, perinteisinä tuotteina (APT). Nimisuoja on tae siitä, että tuotteen alkuperä ja tuotantotapa tiedetään.

Suojattu alkuperänimitys (SAN)

voidaan antaa tietyllä maantieteellisellä alueella tuotetulle ja jalostetulle tuotteelle.

Suojattu maantieteellinen merkintä (SMM) voidaan antaa tuotteelle, jos vähintään yksi seuraavista vaiheista: tuotanto, jalostus tai käsittely, tapahtuu tietyllä maantieteellisellä alueella.

Aito perinteinen tuote (APT) merkintä voidaan myöntää tuotteelle, jolla on perinteinen valmistusmenetelmä tai koostumus, mutta sen valmistuspaikka ei ole sidottu tiettyyn alueeseen.

Lähde: Aitojamakuja, Ruokavirasto

Hyvää Suomesta -merkki lupaa suomalaisen raaka-aineen ja työn

Se on ainoa koko maan ja kaikki tuoteryhmät kattavaa tae siitä, että elintarvikkeen sekä raaka-aine että työ ovat suomalaisia. Ruokatieto Yhdistys ry myöntää merkin käyttöoikeudet ja hallinnoi järjestelmää.

Ruokatieto on väylä suomalaisen ruokaketjun, -kulttuurin ja -kasvatuksen maailmaan.

Ruokatieto

ruokatieto@ruokatieto.fi www.ruokatieto.fi

#hyväasuomesta #ruokaaomastamaasta
#valitsekotimaista

Tietohaarukan verkkojulkaisu, myös ruotsiksi ja englanniksi, on luettavissa maksutta osoitteessa ruokatieto.fi/tietohaarukka. Painettu Tietohaarukka-julkaisu on tilattavissa sähköpostitse ruokatieto@ruokatieto.fi.

Tietohaarukka 2024 – Tilastotietoa ruokaketjusta -julkaisun on tuottanut Ruokatieto Yhdistys ry yhteistyötahoina Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, ProAgria Keskusten Liitto ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf, Luonnonvarakeskus Luke ja Agronomiliitto ry.

Arvokasta asiantuntija-apua ovat antaneet myös Ruokavirasto, Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela, Työterveyslaitos, Eläinten terveys ETT ry, Suomen Siipikarjaliitto ry, Suomen Mehiläishoitajien Liitto SML ry, Päivittäistavarakauppa PTY ry, Elintarviketeollisuusliitto ETL ry, Kauppapuutarhaliitto ry, Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto HML ry, Tilastokeskus, Taloustutkimus, Tulli, Paliskuntain Yhdistys, Hevosalan osaamiskeskus Hippolis ry, Tapaturmavakuutuskeskus, Ilmatieteen laitos, Helsingin yliopiston Ruralia instituutti ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes. Ruokatieto kiittää lämpimästi kaikkia apuaan antaneita tahoja.

Sisällöntuottaja, ETK Noora Huttunen
Ruokatieto Yhdistys ry
Helsinki 2024

Ruokatieto

RUOKATIETO YHDISTYS RY

040 710 4170

ruokatieto.fi

Agronomiliitto ry
09 251 1160
agronomiliitto.fi

Luonnonvarakeskus (Luke)
029 532 6000
luke.fi

Maa- ja metsätaloustuottajain
Keskusliitto MTK ry
020 4131
mtk.fi

SLC

Svenska lantbruksproducenternas
centralförbund SLC rf
09 586 0460
slc.fi

ProAgria Keskusten Liitto ry
020 747 2400
proagria.fi

